

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GRUTA

NA LATA 2014 – 2020

Gruta
2014

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP	2
1.	Etapy budowania Strategii	2
2.	Założenia i metodologia prac	2
II	DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	6
1.	Ogólna charakterystyka gminy	6
2.	Demografia.....	12
3.	Rynek pracy	13
4.	Edukacja i wychowanie.....	15
5.	Ochrona zdrowia i opieka społeczna.....	17
6.	Sport i rekreacja.....	18
7.	Kultura.....	20
8.	Gospodarka	21
9.	Rolnictwo	24
10.	Ochrona środowiska	26
11.	Infrastruktura komunalna	29
12.	Budżet Gminy.....	30
III	BADANIA ANKIETOWE – WYNIKI	33
IV	ANALIZA SWOT	39
V	WIZJA ROZWOJU GMINY	41
VI	CEL GŁÓWNY, CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ	42
1.	Cel główny.....	42
2.	Cele strategiczne i operacyjne.....	44
VII	WPŁYW CELÓW OPERACYJNYCH NA CELE STRATEGICZNE.....	50
VIII	SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	52
IX	MONITORING STRATEGII	56

I WSTĘP

1. Etapy budowania Strategii

Przedstawiamy Państwu Strategię Rozwoju Gminy Gruta na lata 2014 – 2020. Dokument powstał przy zastosowaniu metody społeczno-eksperckiej, co oznacza duże zaangażowania środowisk lokalnych i administracji samorządowej przy współpracy z ekspertem zewnętrznym. Przystępując do prac nad Strategią powołano Zespół ds. Opracowania Strategii, w którego skład weszli przedstawiciele mieszkańców, organizacji, instytucji i władz samorządowych Gminy Gruta.

Spotkania konsultacyjne Zespołu organizowane były w Urzędzie Gminy w dniach 8 kwietnia i 22 maja 2014 r. w trakcie których uczestnicy mieli okazję zapoznać się z najważniejszymi ustaleniami diagnozy strategicznej, współtworzyć analizę SWOT, brać udział w pracach nad określeniem wizji rozwoju Gminy, celów strategicznych i operacyjnych oraz głównych kierunków działań, które należy podjąć dla osiągnięcia zakładanych celów.

W okresie od 14 do 30 kwietnia 2014 r. trwały badania ankietowe wśród mieszkańców Gminy a w dniach 16 – 23 czerwca 2014 r. konsultowany był projekt Strategii.

Gmina Gruta nie posiadała dotąd Strategii Rozwoju. W latach 2004 – 2010 rolę taką pełnił *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Gruta*. Innymi przesłankami dla opracowania niniejszego dokumentu była rozpoczynająca się nowa unijna perspektywa finansowa na lata 2014 – 2020, nowe dokumenty strategiczne na poziomie Unii Europejskiej, kraju i województwa oraz wdrażana polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego.

2. Założenia i metodologia prac

Strategia rozwoju Gminy jest kluczowym elementem planowania rozwoju lokalnego wyznaczającym najważniejsze kierunki rozwojowe w perspektywie kolejnych sześciu lat. Ustalenia zapisane w Strategii stanowią podstawę do prowadzenia długookresowych działań ukierunkowanych na zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańców oraz kreowania sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

Założenia i układ Strategii – w pewnym uproszczeniu – oprzeć można o trzy podstawowe kwestie wyrażone w formie pytań:

- Jak było dotychczas?
- Jak jest obecnie?
- Jak chcielibyśmy, aby było w przyszłości?

1) Jak było dotychczas?

Odpowiedzi na to pytanie dostarcza diagnoza społeczno-gospodarcza zamieszczona w Rozdziale II. Poprzez pokazanie tendencji opisanych danymi statystycznymi za lata 2005 – 2012, zobrazowano tempo i kierunki zmian w najważniejszych dziedzinach mających wpływ na jakość życia mieszkańców. Wybrany okres badawczy wiąże się z dostępnością danych na czas opracowania niniejszego dokumentu; w przypadku braku danych za wszystkie badane lata, zaznaczono okres jaki obejmuje analiza.

Przedstawione wyniki diagnozy w wyodrębnionych tematycznie obszarach wskazują zarówno pozytywne, jak i negatywne zjawiska w nich występujące, a także okresy ich nasilenia i kierunki zmian. Posiłkując się danymi statystycznymi i zebranymi w trakcie diagnozy informacjami, scharakteryzowano zasoby i stan rozwoju Gminy na koniec 2012 r. To pierwsza część diagnozy, która odpowiada na pytanie jak było dotychczas i jaką drogę przebyła Gmina Gruta na przestrzeni 7 lat.

2) Jak jest obecnie?

Badanie tendencji zakończone na roku 2012 pozwoliło określić zasoby, którymi Gmina dysponuje w momencie planowania swojej przyszłości. Ale żeby wiedzieć więcej o sytuacji obecnej i poznać stopień rozwoju poszczególnych obszarów tematycznych, w tym samym Rozdziale dokonano analizy porównawczej. Polegała ona na porównaniu Gminy Gruta z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego powiatu grudziądzkiego, tj. Gminą Grudziądz, Gminą Rogóźno, Gminą Świecie nad Osą oraz gminami miejsko-wiejskimi: Gminą Łasin i Gminą Radzyń Chełmiński, poprzez zestawienie wspólnych dla wszystkich gmin wskaźników statystycznych. Dzięki tej analizie możliwa była ocena poziomu osiągniętych przez Gminę Gruta wskaźników rozwojowych w poszczególnych obszarach na tle sąsiednich gmin i określenie dziedzin dających przewagę, ale też wymagających intensywniejszego rozwoju. Ten sposób spozycjonowania Gminy Gruta pozwolił również nakreślić wstępnie obszary stanowiące o mocnych i słabych stronach Gminy.

Obraz Gminy oparty na danych statystycznych nie byłby pełny bez zbadania realnych odczuć mieszkańców. Dlatego też tak ważne było zaangażowanie społeczne realizowane poprzez

uczestnictwo w spotkaniach konsultacyjnych i badaniach ankietowych umożliwiających wyrażenie opinii na tematy związane z poszczególnymi obszarami funkcjonowania Gminy, jakością życia i możliwościami rozwoju społeczno-gospodarczego. Omówienie wyników badań ankietowych i podsumowanie rezultatów prac Zespołu zostało zawarte w Rozdziale III.

Dla uporządkowania zebranych informacji w formie syntezy poszczególnych obszarów tematycznych, przeprowadzona została Analiza SWOT. Jest to metoda identyfikacji mocnych i słabych stron Gminy oraz badania szans i zagrożeń, jakie przed Gminą stoją.

Mocne strony to pozytywne wewnętrzne uwarunkowania i cechy sytuacji obecnej, które wyróżniają Gminę i należycie wykorzystane mogą sprzyjać jej rozwojowi. *Słabe strony* to negatywne wewnętrzne uwarunkowania obecnej sytuacji i cechy będące konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych zasobów, które niewyeliminowane utrudnią rozwój Gminy. *Szanse* z kolei to korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym, mogące zostać wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi Gminy. *Zagrożenia* odnoszą się do niekorzystnych zjawisk zewnętrznych jakie niesie za sobą przyszłość, które mogą być poważną barierą w rozwoju Gminy.

W oparciu o takie założenia wypracowana została Analiza SWOT dla Gminy Gruta zamieszczona w Rozdziale IV. Stała się ona podstawą dalszego planowania strategicznego, a więc umożliwiła sformułowanie odpowiedzi na ostatnie pytanie.

3) Jak chcielibyśmy, aby było w przyszłości?

Odpowiedzi na to pytanie, szczególnie w badaniu ankietowym, było bardzo dużo. Ich opisanie i ujęcie w procesie planowania strategicznego wymagało opracowania struktury określającej cele i sposoby ich realizacji.

Punktem wyjścia było określenie Wizji rozwoju Gminy ujętej w Rozdziale V. *Wizja* przedstawia pożądany obraz Gminy we wszystkich istotnych obszarach jej rozwoju, obrazuje stan docelowy, który jest możliwy do osiągnięcia w przyjętym okresie wdrażania Strategii przy wykorzystaniu potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu.

Układ celów w Strategii Rozwoju Gminy Gruta został przedstawiony w Rozdziale VI. *Cel główny* skorelowany jest z *Wizją* i wyznacza długotrwały kierunek rozwoju Gminy dla urzeczywistnienia jej *Wizji*. Z celu głównego wynikają bezpośrednio cztery *Cele strategiczne*. Cele strategiczne to zamierzenia perspektywiczne zaplanowane do realizacji i możliwe do osiągnięcia w świetle zidentyfikowanych na etapie diagnozy uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Osiągnięcie zakładanych celów strategicznych uzależnione jest z kolei od zrealizowania *Celów operacyjnych* związanych z poszczególnymi obszarami tematycznymi.

Cele operacyjne służą skonkretyzowaniu celów strategicznych i dotyczą bieżącej, operacyjnej działalności samorządu. Czterem celom strategicznym przypisano w sumie piętnaście celów operacyjnych. Z uwagi na przenikanie się dziedzin mających wpływ na jakość życia mieszkańców, przypisanie celów operacyjnych do poszczególnych celów strategicznych odbyło się na zasadzie największej zgodności tematycznej. Osiągnięcie zakładanych celów strategicznych uwarunkowane jest realizacją zarówno wiodących celów operacyjnych, jak i tych o charakterze wspomagającym. Zależność ta została zobrazowana i opisana w Rozdziale VII.

Dodatkowym elementem struktury planowania strategicznego są, przypisane poszczególnym celom operacyjnym, *Główne kierunki działań* stanowiące ramy możliwych przedsięwzięć i projektów realizacyjnych.

W Rozdziale IX wskazano – wymaganą dla tego typu opracowań – zgodność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, tj. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 oraz Strategia Rozwoju Kraju 2020.

W Rozdziale IX przedstawiono założenia systemu monitorowania wdrażania Strategii, czyli osiągania postawionych w niej celów. Monitoring w zakresie rzeczowym prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki przypisane do celu głównego i celów strategicznych. W zakresie finansowym i czasowym monitoring bada, czy zaplanowane wskaźniki zostały osiągnięte w zakładanym czasie i czy nie przekroczone zostały na dane działania środki finansowe.

II DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

Diagnoza społeczno-gospodarcza została oparta na danych Głównego Urzędu Statystycznego aktualnych na dzień 31.12.2012 r., badaniach ankietowych mieszkańców, wywiadach pogłębionych z członkami Zespołu ds. Opracowania Strategii, rozmowach z pracownikami Urzędu Gminy oraz na gminnych dokumentach o charakterze planistycznym i strategicznym.

Diagnoza obejmuje również badanie tendencji poszczególnych wskaźników w latach 2005 – 2012 oraz analizę porównawczą Gminy Gruta z pozostałymi gminami powiatu grudziądzkiego, tj. Gminą Grudziądz, Gminą Rogóźno, Gminą Świecie nad Osą oraz gminami miejsko-wiejskimi: Gminą Łasin i Gminą Radzyń Chełmiński.

Zestawienie danych statystycznych wraz z ich graficzną wizualizacją stanowi Załącznik pn. *Zestawienie danych statystycznych*.

1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Gruta położona jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie grudziądzkim ziemskim. Zajmuje obszar o powierzchni 12 375 ha (123,75 km²), granicząc z gminami: Grudziądz, Rogóźno, Łasin, Świecie n/Osą, Radzyń Chełmiński. Północno-wschodnią granicę gminy tworzy rzeka Osa. Dolina Osy objęta została ochroną w ramach sieci Natura 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).

Siedzibą władz samorządowych jest wieś Gruta, w której występuje największa koncentracja zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Gruta tworzy lokalne centrum administracyjno-usługowe, ośrodek o charakterze wielofunkcyjnym, gdzie, oprócz Urzędu Gminy, swoją siedzibę ma bank, Policja, Straż Pożarna, Ośrodek Zdrowia, ośrodki oświaty i opieki społecznej, klub sportowy oraz inne usługi świadczone na rzecz ludności. Pozostałe wsie stanowią jedynie uzupełnienie ośrodka głównego, w których dominuje głównie zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa, usługowa oraz produkcyjna rolnicza i pozarolnicza. Jedną z większych wsi w strukturze całej gminy jest również Mełno-Cukrownia, z uwagi na znaczną liczbę mieszkańców i położenie względem szlaków komunikacyjnych, szczególnie transportu kolejowego.

W skład Gminy wchodzi 18 miejscowości, w tym 17 sołectw: Annowo, Boguszewo, Dąbrówka Królewska, Gołębiewko, Gruta, Jasiewo, Kitnowo, Mełno Cukrownia, Mełno, Nicwałd, Okonin, Orle, Plemięta, Pokrzywno, Salno, Słup, Wiktorowo. Wielkość sołectw jest bardzo zróżnicowana i wynosi od 149 ha (Mełno Cukrownia) do 1 725 ha (Gruta). Gmina posiada status gminy wiejskiej o charakterze typowo rolniczym. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 10 012 ha, co stanowi 81,8 % powierzchni całkowitej.

Na sieć drogową gminy Gruta składają się drogi wojewódzkie zarządzane przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, drogi powiatowe zarządzane przez Starostwo Powiatowe w Grudziądzu oraz drogi gminne należące do samorządu gminnego.

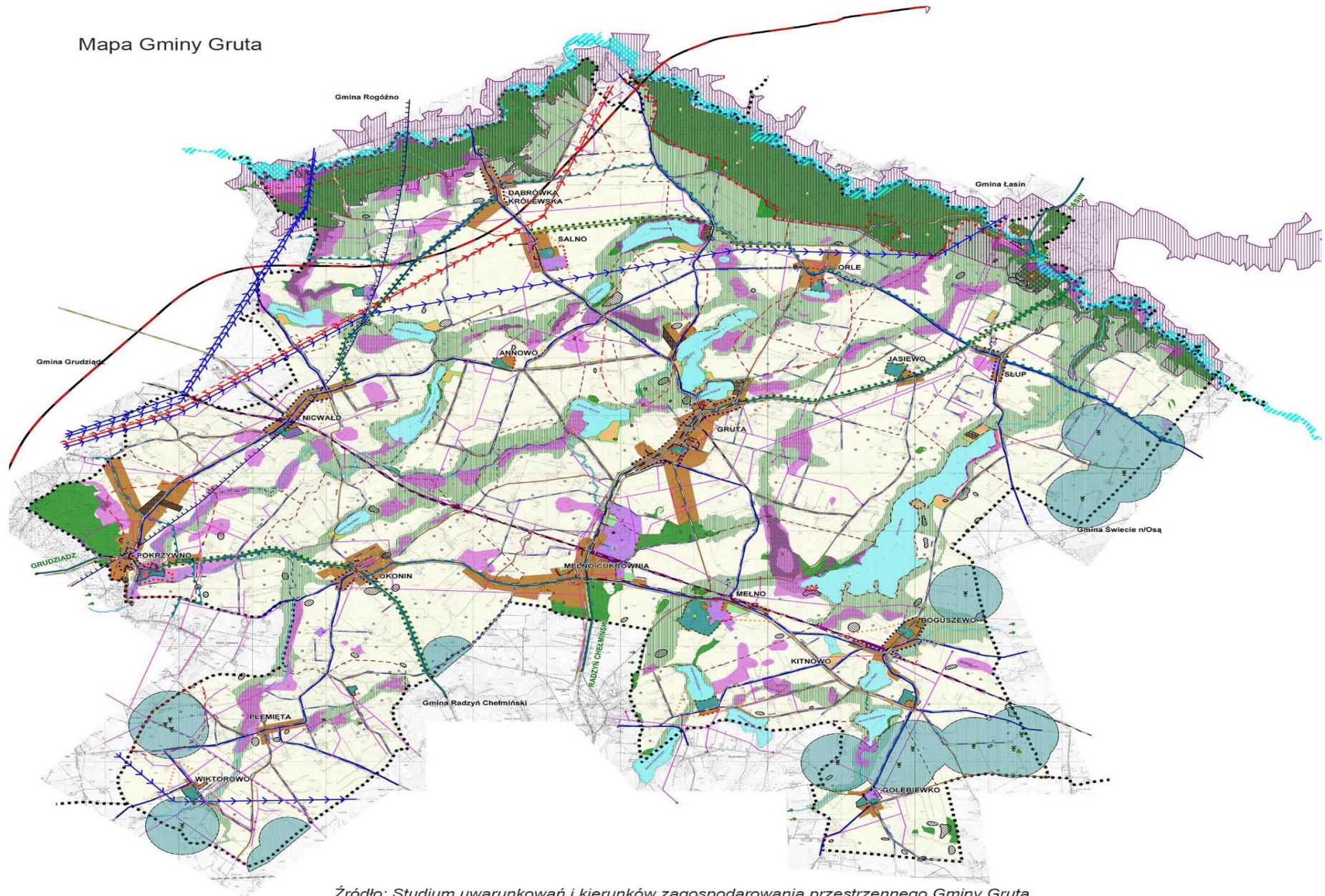
Gmina Gruta ma dobre powiązanie z obszarem zewnętrznym. Zbiegają się tu trzy drogi wojewódzkie o znaczeniu regionalnym Nr 533 relacji Okonin – Mełno, Nr 534 relacji Grudziądz – Radzyń Chełmiński – Wąbrzeźno – Golub Dobrzyń – Rypin oraz Nr 538 relacji Radzyń Chełmiński – Łasin – Nowe Miasto Lubawskie – Udowo – Rozdroże.

Poprzez drogę wojewódzką nr 534 Gmina ma połączenie z węzłem „Grudziądz” autostrady A1. Przez obszar gminy przebiega 17 dróg powiatowych, które uzupełniają sieć dróg o znaczeniu regionalnym. Uzupełnieniem powiązań regionalnych jest również gęsta sieć 45 dróg gminnych o łącznej długości 220 km, obsługujących przede wszystkim ruch lokalny. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 208 w układzie linii jednotorowej relacji Chojnice – Działdowo z przystankami na terenie Gminy w Nicwałdzie, Mełnie i Boguszewie.

Powierzchnia ewidencyjna Gminy wynosi 12 259 ha, w tym użytki rolne 10 012 ha (81,8% ogółu powierzchni ewidencyjnej), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 1 101 ha (9 % powierzchni), grunty zabudowane i zurbanizowane 393 ha (3,2 % powierzchni), grunty pod wodami 494 ha (4% powierzchni), użytki ekologiczne 51 ha (0,4% powierzchni) oraz nieużytki i tereny różne 204 ha (1,7% powierzchni). Jak wynika z powyższego zestawienia użytki rolne i leśne zajmują w sumie 90,8 % całej powierzchni gminy w stosunku do zaledwie 3,2% powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Mapa Gminy Gruta

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gruta

OBJAŚNIENIA:

- ■ ■ ■ GRANICE OBSZARU OBJĘTEGO STUDIUM
- — — — GRANICA SOŁECTWA
- OKONIN NAZWA SOŁECTWA
- Wzrost Kąpiele* NAZWA JEZIORA

SYTUACJA PLANISTYCZNA OBSZARU:

- OBOWIĄZUJĄCE MPZP

OCHRONA ŚRODOWISKA

- OBSZAR NATURA 2000 - DOLINA OSY
- LOKALNE CIĄGI EKOLOGICZNE
- OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROZENIA POWODZIĄ
- OBSZAR O NIEKORZYSTNYCH WARUNKACH BUDOWLANYCH ZE WZGLĘDÓW GEOLOGICZNO - INŻYNIERSKICH ORAZ OBSZARY PODMOKŁE
- GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU
- REZERWAT PRZYRODY DOLINA OSY
- OBSZAR WYSOKIEJ OCHRONY GZWP 129
- PRZYDROŻNY SZPALER DRZEW
- PRZEBIEG KORYTARZA EKOLOGICZNEGO - REGIONALNEGO
- PRZEBIEG KORYTARZA EKOLOGICZNEGO - MIĘDZYREGIONALNEGO
- ZESPÓŁ PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWY SŁUPSKI GRODEK NAD OŚĄ
- UŻYTEK EKOLOGICZNY
- POMNIK PRZYRODY
- ZAMKNIĘTE SKŁADOWISKO ODPADÓW W BOGUSZEWIE, OBECNIE BĘDĄCE W FAZIE REKULTYWACJI

ZŁOŻA KOPALIN ORAZ PERSPEKTYWY I PROGNOZY ICH WYSTĘPOWANIA

- OBSZAR PROGNOSTYCZNY NIE DAJĄCY SIĘ ODWZDROWIĆ W SKALI MAPY
- GR - OBSZARU LUB LINIA PROFILU O NEGATYWNYCH WYNIKACH ROZPOZNANIA
- NR OBSZARU ZGODNIE Z TEKSTEM STUDIUM

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

- [KDS] PROJEKTOWANA DROGA EKSPRESOWA - WARIANT 1 A
- [KDG] DROGA WOJEWÓDZKA
- [KDJ] DROGA POWIATOWA
- [KDL] DROGA GMINNA
- NUMER DROGI
- [KK] TRANSPORT KOLEJOWY (WRAZ Z TERENAMI ZAMKNIĘTYMI)

ELEKTROENERGETYKA

- LINIA NAPOWIETRZNA 110 kV
- LINIA NAPOWIETRZNA 400 kV
- PROJEKTOWANA LINIA NAPOWIETRZNA 400 kV
- LINIA NAPOWIETRZNA 15 kV
- ENERGETYCZNA STACJA SŁUPOWA

TELEFONIA KOMÓRKOWA

- STACJA BAZOWA TELEFONII KOMÓRKOWEJ

SIEĆ WODNO - KANALIZACYJNA

- ISTNIEJĄCA I PROJEKTOWANA SIEĆ WODOCIĄGOWA
- ISTNIEJĄCY I PROJEKTOWANY KOLEKTOR SANITARNY
- OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
- UJĘCIE WODY - KOMUNALNE
- STACJA UZDATNIAJĄCO - HYDROFOROWA
- UJĘCIE WODY - ZAKŁADOWE
- STACJA UZDATNIAJĄCO - HYDROFOROWA

GAZYFIKACJA

- PROJEKTOWANA STACJA REDUKCYJNA PIERWSZEGO STOPNIA
- PROJEKTOWANA SIEĆ GAZOWA ŚREDNIEGO / WYSOKIEGO CIŚNIENIA

DZIEDZICTWO KULTUROWE

- STREFA PEŁNEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ "A"
- STREFA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ "B"
- WSIE O HISTORYCZNYM UKŁADZIE
- STREFA OCHRONY KONSERWATORSKIEJ "B"
- ZESPOŁY DWORSKO-PARKOWE I ZESPÓŁ FOLWARCZNO-MLYNARSKI
- STREFA OCHRONY EKSPOZYCJI "E"
- [ZC] CMENTARZE
- [UK] ZABUDOWA SAKRALNA (KOŚCIOŁY-WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW)
- [UK] ZABUDOWA SAKRALNA (KOŚCIOŁY-BEZ WPISU DO REJESTRU ZABYTEKÓW)
- STREFA OBSERWACJI ARCHEOLOGICZNEJ "OW"
- STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE NIEEKSPONOWANE DO 0,5 HA
- STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE NIEEKSPONOWANE POWYŻEJ 0,5 HA
- STREFA OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ "W" - STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE EKSPONOWANE WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

STRATEGIA ROZWOJU

- [MU] OBSZARY ISTNIEJĄCEJ I PROJEKTOWANEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWO - USŁUGOWEJ
- [PU] OBSZARY ISTNIEJĄCEJ I PROJEKTOWANEJ ZABUDOWY PRODUKCYJNO - USŁUGOWEJ
- [ML] OBSZARY ISTNIEJĄCEJ I PROJEKTOWANEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWO - LETNISKOWEJ
- [ZP] OBSZARY ZIELENI PARKOWEJ - ISTNIEJĄCEJ, DO UZUPEŁNIEN LUB ODTWORZENIA
- [ZO] TERENY OGRODKÓW DZIAŁKOWYCH
- [R] TERENY ROLNICZE
- [WS] WODY POWIERZCHNIOWE ŚRODLĄDOWE
- [ZL] TERENY LEŚNE
- [EW] LOKALIZACJA ELEKTROWNI WIATROWEJ WRAZ ZE STREFĄ OCHRONNĄ ZWIĄZANĄ Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

Na obszarze gminy Gruta dominują gleby brunatne, które zajmują ok. 80 % powierzchni użytków rolnych. Charakteryzują się one dużą żyznością i zaliczane są głównie do klasy IIIa i IIIb, ale występują również w klasie II oraz IVa i IVb. Około 5 % powierzchni zajmują gleby bielicowe, a w mniejszych ilościach występują również czarne ziemie, mady i gleby organiczne (torfowe i murszowe).

W granicach administracyjnych gminy Gruta znajduje się 19 jezior o powierzchni powyżej 1,0 ha, w tym jeziora Szumiłowo i Bobrowo leżące na granicy z gminą Radzyń Chełmiński. Całkowita ich powierzchnia wynosi 412,7 ha, a wskaźnik jeziorności gminy – 3,3 %. Największym, najszerszym i najdłuższym zbiornikiem wodnym jest jezioro Mełno, którego powierzchnia zwierciadła wody wynosi 155,2 ha, długość linii brzegowej 10,4 km, maksymalna głębokość 10,5 m. Drugie co do wielkości jezioro Gruta Duża ma powierzchnię 37,4 ha, maksymalną głębokość 14,40 m i długość linii brzegowej 4,4 km. Najgłębszym jeziorem jest jezioro Salno, którego maksymalna głębokość wynosi 45,0m. Pod względem powierzchni – 29 ha jest to trzecie co do wielkości jezioro w Gminie.

Przez obszar Gminy przepływają rzeki Osa, Marusza – Rudniczanka i Struga Radzyńska. W dorzeczu Osy znajduje się około 70% powierzchni gminy, na terenie której znajduje się jej odcinek o długości 21,2 km. Osią hydrograficzną gminy jest rzeka Marusza – Rudniczanka, która wypływa z Jeziora Dużego (Gruckiego), a uchodzi do Jeziora Rudnickiego Wielkiego. Jej długość wynosi 26,5 km a zlewnia obejmuje 146 km². Południowo-wschodnią część gminy odwadnia Struga Radzyńska, o łącznej długości 23,1 km i powierzchni zlewni 95,2 km². W obrębie Gminy płynie ona na odcinku około 5 km.

Na obszarze gminy funkcjonują również systemy melioracyjne, głównie w środkowej i północno-zachodniej części Gminy.

W granicach administracyjnych Gminy znajdują się obszary cenne środowiskowo objęte różnymi formami ochrony:

- Obszar Natura 2000 Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) Dolina Osy (PLH040033);
- Rezerwat przyrody Dolina Osy;
- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Słupski Gródek nad Osą”;
- Obszar chronionego krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi oraz Strefy Krawędziowej Doliny Wisły,
- Pomniki przyrody;
- Użytki ekologiczne.

Dolina Osy stanowiąca granicę pomiędzy Pojezierzem Chełmińskim i Pojezierzem Ławskim, ma charakter głębokiej do 40-50 m doliny o szerokości 300-500 metrów. W miejscowości Słup-Młyn znajduje się stopień wodny stanowiący pozostałość po dawnym młynie, a do rzeki uchodzi Łasinka – prawy dopływ Osy. Poniżej miejscowości Słup-Młyn dolina Osy staje się węższa, brzegi trudno dostępne lub niedostępne, zbocza są bardzo strome (ich nachylenie przekracza 60°), rzeka silnie meandruje. W obszarze zidentyfikowano 8 typów siedlisk przyrodniczych, pokrywających ponad 45% obszaru. Głównym przedmiotem ochrony są siedliska leśne. W całym obszarze Doliny Osy znajduje się ponadto 26 użytków ekologicznych oraz strefy ochronne wokół gniazd bielika i orlika krzykliwego.

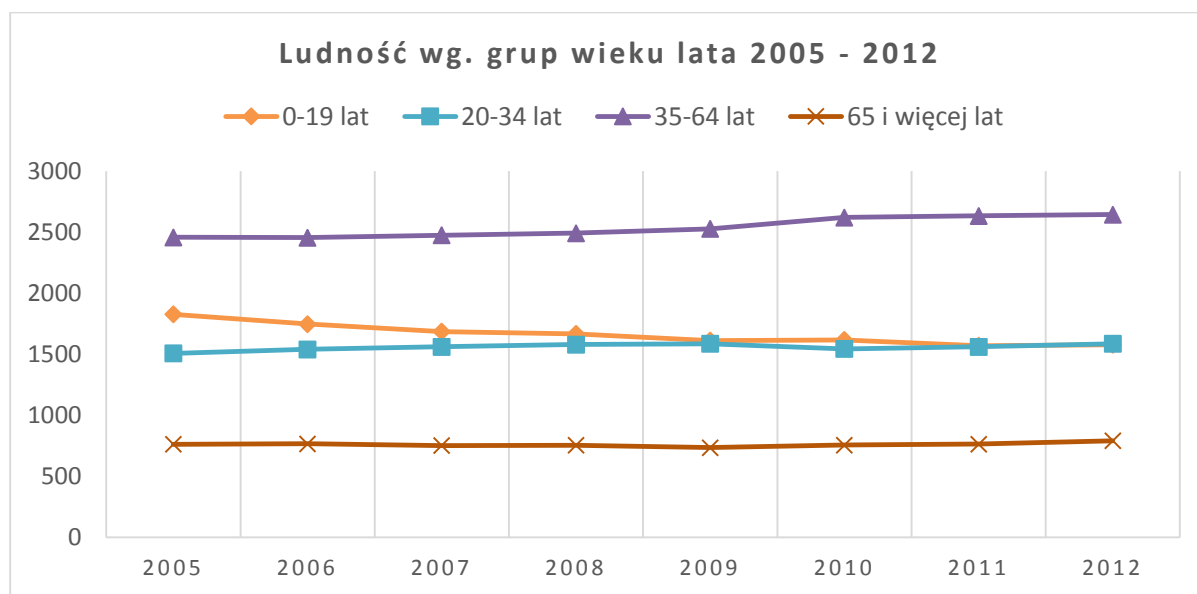
Istniejące inne formy ochrony przyrody w obszarze doliny Osy to rezerwat „Dolina Osy”, gdzie występuje wiele gatunków roślin i zwierząt rzadkich i chronionych oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Ogólny wskaźnik zalesienia i zadrzewienia Gminy nie jest wysoki i wynosi 9% powierzchni ogólnej. Gmina Gruta terytorialnie należy do Nadleśnictwa Jamy. Zwarty i dość rozległy kompleks leśny występuje w północnej części gminy i w dolinie Osy. Niewielkie zespoły leśny leżą w południowej i zachodniej części Gminy: na południe od Mełna oraz na północny zachód od Nicwałdu rośnie las typu boru mieszanego. Największe powierzchnie leśne występują w sołectwach: Orle - 373,54 ha (33,32% powierzchni sołectwa), Dąbrówka Królewska – 274,65 ha (16,10%), Słup – 112,13 ha (8,47%) i Pokrzywno – 94,52 ha (15,32%).

Z uwagi na długi rodowód historyczny Gminy na jej obszarze występują liczne zabytki z dziedziny budownictwa, rzemiosła, sztuki, archeologii i zabytki przyrody, stanowiące zasoby dziedzictwa kulturowego. Dużą grupę stanowią zabytki sakralne, do której zalicza się kościoły parafialne (Dąbrówka Królewska, Gruta, Okonin), kaplice wraz z obiektami towarzyszącymi oraz cmentarze (czynne i nieczynne). Kolejną grupę stanowi 14 zespołów dworsko-parkowych, pałacowo- parkowych i folwarcznych (Annowo, Boguszewo, Dąbrówka Królewska, Gołębiewko, Gruta, Jasiewo, Kitnowo, Mełno, Nicwałd, Orle, Plemięta, Pokrzywno, Salno, Wiktorowo), wśród których wyróżnia się zespół pałacowo – parkowy w Mełnie. Ponadto występują zabytki techniki i kultury materialnej (historyczne budynki i zespoły zabudowań), miejsca pamięci narodowej (m.in. cmentarz wojenny z 1939 r. i 1945 r. w Mełnie) i zabytki archeologiczne (m.in. grodzisko późnośredniowieczne w Grucie). Ogółem w wojewódzkiej ewidencji zabytków znajduje się 160 zabytków architektury i budownictwa z obszaru Gminy Gruta.

2. Demografia

Gminę Gruta zamieszkuje obecnie 6 597 osób, w tym 3 304 kobiet i 3 293 mężczyzn. Liczba ludności na przestrzeni ostatnich kilku lat nie ulegała zauważalnym zmianom. Różnice w porównaniu lat 2005 i 2012 zaobserwować można jedynie w dwóch grupach wiekowych 0-19 lat: spadek o 13,6 % oraz 35-64 lat: wzrost o 7,5%.

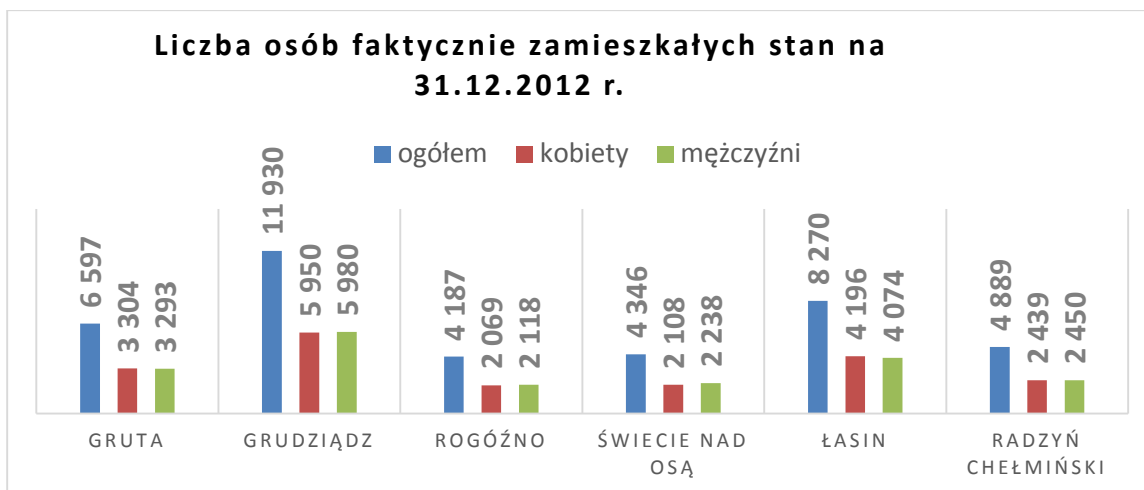

Wykres 1 Ludność wg. grup wieku lata 2005 – 2012

Tendencje powyższe mają również odbicie we wskaźniku określającym procentowy udział grup osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. O ile w roku 2008 osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 24,2% ogółu ludności, to już na koniec 2012 r. wskaźnik ten wynosił 20,7%. Dla pozostałych grup wartości te kształtowały się następująco: wiek produkcyjny wzrost z 62,4% do 65,4%, wiek poprodukcyjny wzrost z 13,4% do 14,8%.

Warto odnotować dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego, który największe wartości osiągnął w roku 2008 (4,5%) oraz w roku 2012 (6,1%). Równie dynamicznie zmieniało się saldo migracji wewnętrznych związanych ze zmianą miejsca pobytu stałego: od -48 w 2007 r. do -6 w roku 2012.

W zestawieniu z pozostałymi gminami powiatu grudziądzkiego liczba ludności gminy Gruta oscyluje w granicach wartości średniej (6 703), przy następujących wartościach skrajnych: gmina Grudziądz 11 930 mieszkańców i gmina Rogóźno 4 187 mieszkańców.

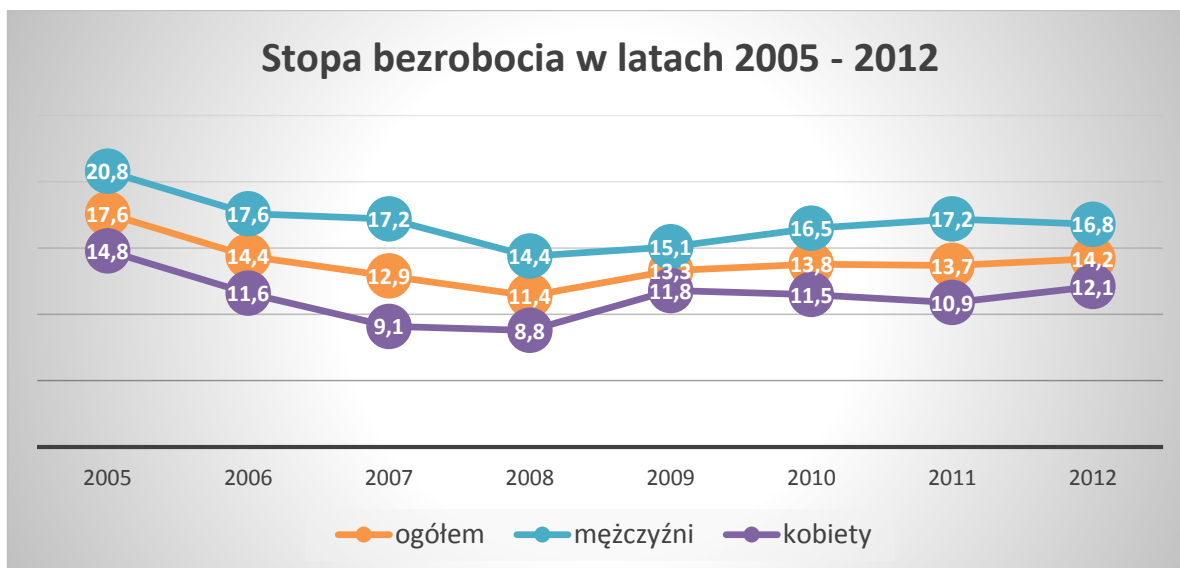

Wykres 2 Liczba osób faktycznie zamieszkałych stan na 31.12.2012 r.

Udział poszczególnych grup wiekowych wśród mieszkańców porównywanych gmin kształtuje się w zbliżonych wartościach. Jednak już w przypadku wskaźnika przyrostu naturalnego wartość 6,1% jest najwyższą, przy kolejnej 4,8% (Świecie nad Osą) i najniższej 0,7 (Łasin). Warto jeszcze zwrócić uwagę na wskaźnik salda migracji wewnętrznych. Z wyjątkiem gminy Grudziądz okalającej bezpośrednio miasto Grudziądz i korzystającej z efektu suburbanizacji, gdzie wskaźnik ten jest dodatni i na koniec 2012 r. wyniósł 34, wartość -6 dla gminy Gruta jest w porównaniu z pozostałymi gminami najlepszym wskaźnikiem, przy kolejnym -28 (Rogóżno) i ostatnim -47 (Świecie nad Osą).

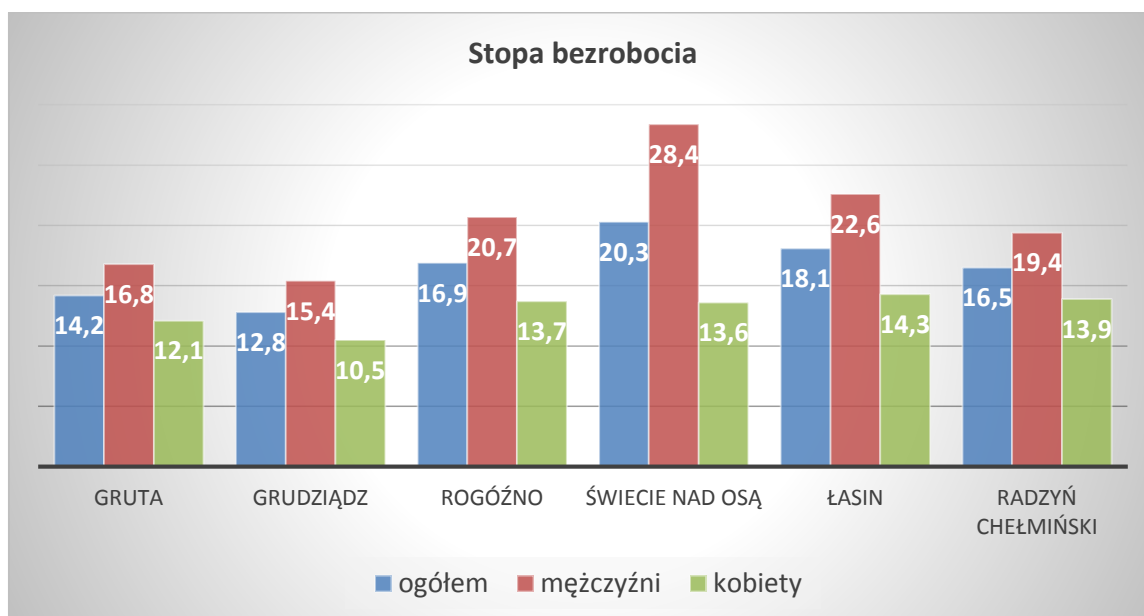
3. Rynek pracy

W analizowanym okresie 2005 – 2012 liczba pracujących mieszkańców gminy Gruta zwiększyła się o 16,6% z 395 do 474 osób, w tym wśród kobiet przyrost ten wyniósł aż 30,6%.

Wykres 3 Stopa bezrobocia z podziałem na płeć lata 2005 – 2012

W tym samym okresie najwyższy wskaźnik stopy bezrobocia przypadł na rok 2005 (17,6%). Do roku 2008 systematycznie się obniżał do poziomu 11,4%, a na koniec 2012 r. osiągnął wartość 14,2%. Oznacza on liczbę 606 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grudziądzu, w tym 328 kobiet i 278 mężczyzn. We wszystkich latach analizowanego okresu wśród liczby osób bezrobotnych dominowały kobiety.

Wykres 4 Stopa bezrobocia stan na 31.12.2012 r.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w pozostałych gminach powiatu grudziądzkiego kształtuje się od 12,8% (gmina Grudziądz) do

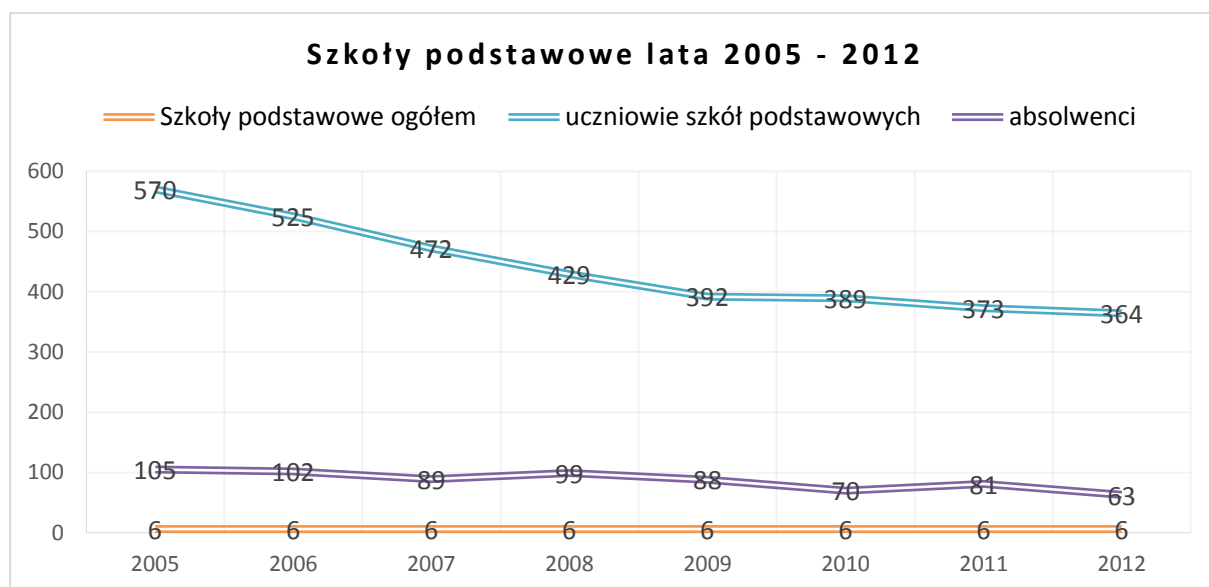
20,3% w gminie Świecie nad Osą. Stopa bezrobocia dla całego powiatu grudziądzkiego ziemskiego na koniec 2012 r. wynosiła 28,1%.

4. Edukacja i wychowanie

Na terenie gminy Gruta działała 1 żłobek w Nicwałdzie, 1 Przedszkole Samorządowe w Mełnie, 5 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych i 1 oddział przedszkolny przy przedszkolu w Mełnie, 6 szkół podstawowych (w Grucie, Dąbrówce Królewskiej, Plemiętach, Boguszewie, Nicwałdzie i Słupie) oraz 1 gimnazjum działające w Zespole Szkół w Grucie.

Liczba dzieci ogółem w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w latach 2005 – 2012 wzrosła o 63%. Na koniec 2012 r. do przedszkola uczęszczało 75 dzieci, zaś do oddziałów przedszkolnych 106.

Liczba uczniów szkół podstawowych w tym samym okresie zmniejszyła się o 36,15%, czyli do 364 uczniów, zaś liczba absolwentów zmniejszyła się o 40% do 63. Pomimo tych znacznych zmian demograficznych ilość szkół podstawowych na przestrzeni badanego okresu nie uległa zmniejszeniu.

Wykres 5 Szkoły podstawowe lata 2005 – 2012

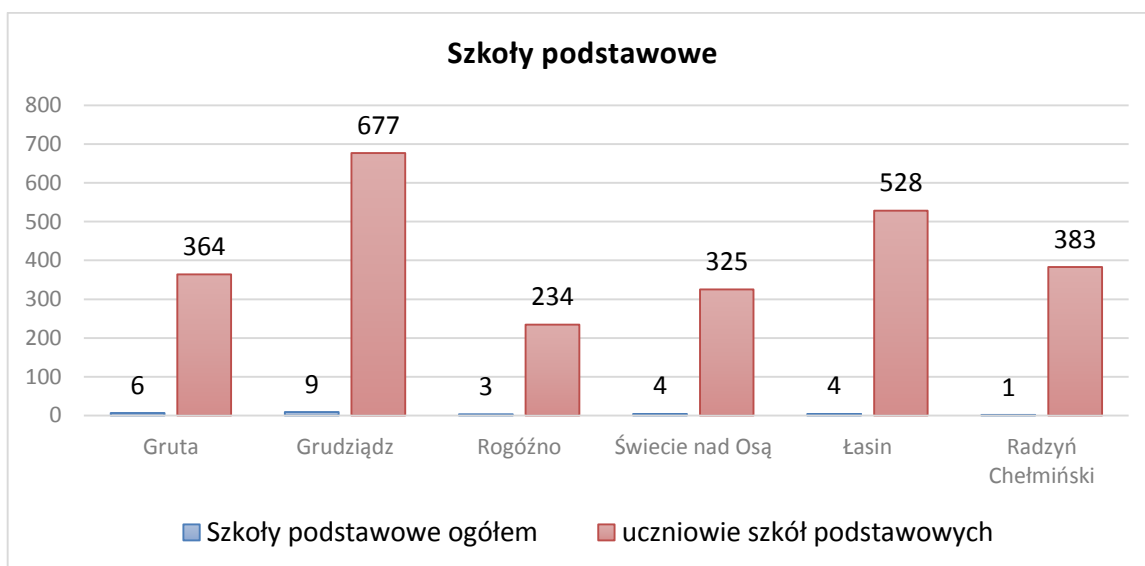
W przypadku gimnazjum w tym samym okresie liczba uczniów zmniejszyła się o 39% do poziomu 194 uczniów, zaś liczba absolwentów na koniec 2012 r. wynosiła 70, co oznacza spadek o 39,66%.

Wskaźnik komputeryzacji określający ilość uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do internetu przeznaczony do użytku uczniów, dla szkół podstawowych wynosi 5,60 a dla gimnazjum 4,41.

Pod względem ilości dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego gmina Gruta plasuje się na trzecim miejscu w powiecie grudziądzkim za gminą Grudziądz (255 dzieci) i Łasinem (220 dzieci).

W przypadku szkolnictwa podstawowego gmina Gruta dysponując 6 szkołami podstawowymi dla 364 uczniów w ilości szkół podstawowych ustępuje tylko gminie Grudziądz 9 szkół i 667 uczniów, jednakże większą ilość uczniów szkół podstawowych mają – oprócz gminy Grudziądz, także Łasin (4 szkoły podstawowe i 528 uczniów) i Radzyń Chełmiński (1 szkoła podstawowa i 383 uczniów).

Wykres 6 Szkoły podstawowe stan na 31.12.2012 r.

W zakresie szkolnictwa gimnazjalnego ilość uczniów w gminie Gruta kształtuje się blisko średniej dla całego powiatu (217), przy maksymalnej wartości 313 uczniów w Łasinie i minimalnej 144 w Rogóźnie.

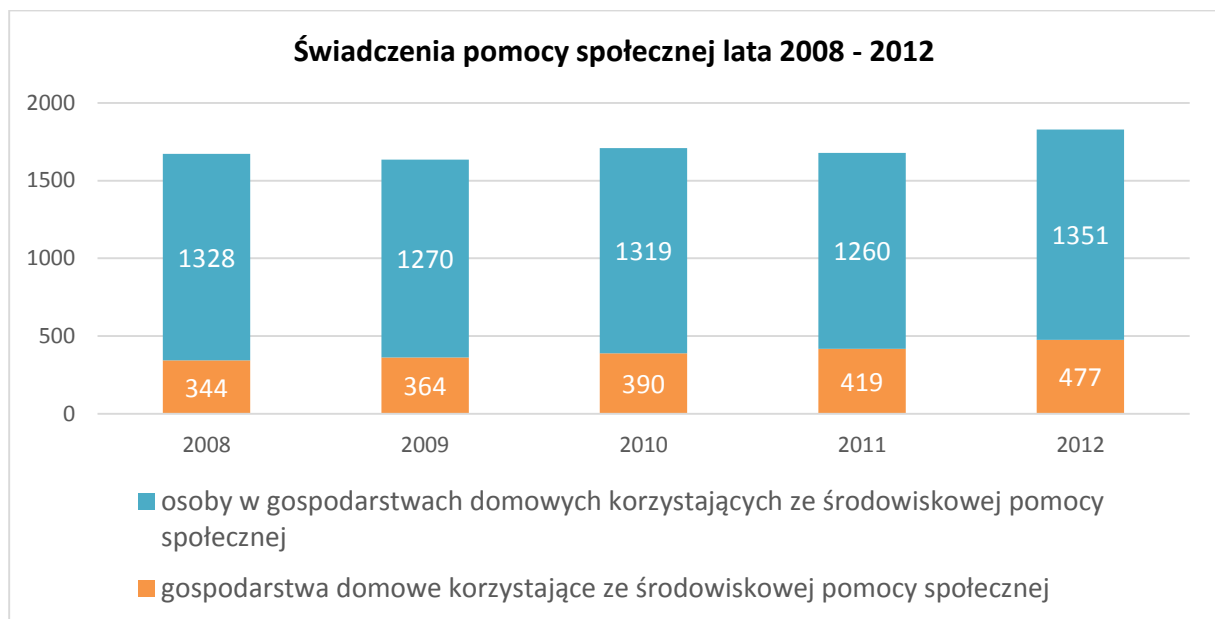
W przypadku wskaźnika komputeryzacji w szkolnictwie gimnazjalnym gmina Gruta jest liderem wśród pozostałych gmin – najniżej sklasyfikowana została gmina Rogóźno ze wskaźnikiem 16 uczniów na 1 komputer z dostępem do internetu. W szkolnictwie podstawowych gmina Gruta z wartością 5,60 znajduje się tuż za gminą Rogóźno (5,33) przy najmniej korzystnym wskaźniku o wartości 15,96 w Radzynie Chełmińskim.

5. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy Gruta funkcjonują obecnie 2 zakłady opieki zdrowotnej, które w roku 2012 udzieliły 18 516 porad. Mieszkańcy Gminy mają do dyspozycji jedną aptekę ogólnodostępną i jeden punkt apteczny.

W Gminie działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – gminna świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Grucie.

W latach 2008 – 2012 udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do ogólnej ilości mieszkańców gminy Gruta ulega tylko nieznacznym wahaniom, utrzymując się na średnim poziomie 20% - w roku 2012 wyniósł 20,7%. Oznacza on 1 351 osoby w 477 gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Główną przyczyną przyznania pomocy społecznej było bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niepełnosprawność.

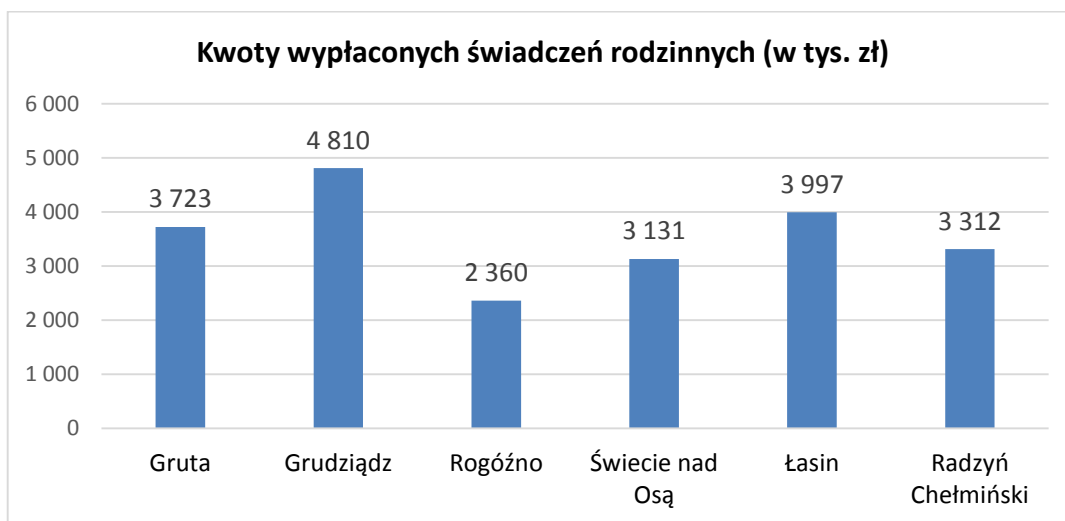

Wykres 7 Świadczenia pomocy społecznej lata 2008 – 2012

W tym samym okresie zmniejszyła się o 26,52% liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci, a o 29,65% ilość dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych za rok 2012 wyniosła 3 723 000 zł, co jest kwotą porównywalną dla poprzednich lat (średnia 3 643 000 zł).

Na tle pozostałych gmin powiatu grudziądzkiego wydatki związane ze świadczeniami rodzinnymi na koniec 2012 r. plasują gminę Gruta blisko wartości średniej dla wszystkich

gmin. Największą kwotą, tj. 4 810 000 zł obciążony jest budżet gminy Grudziądz, zaś najmniejszą gminy Rogóźno 2 360 000 zł.

Wykres 8 Kwoty wypłaconych świadczeń rodzinnych

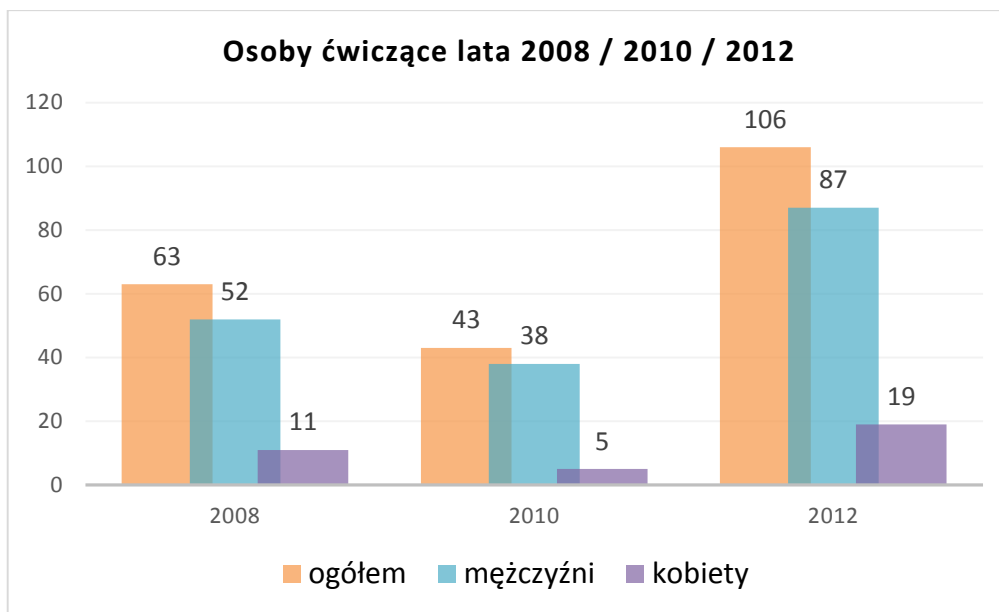
W podobnej proporcji i układzie przedstawia się wskaźnik ilości rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci: w gminie Gruta jest to 399 rodzin, przy wartościach skrajnych 568 w gminie Grudziądz i 272 w gminie Rogóźno.

Porównując procentowy udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem, wskaźnik w gminie Gruta (20,7%) jest prawie równy średniej dla wszystkich gmin, z tym, że najniższy wskaźnik odnotowano w gminie Gruta 12,8%, zaś najwyższy w gminie Radzyń Chełmiński 30,1%.

6. Sport i rekreacja

Analizując dostępne dane za lata 2008/2010/2012 w obszarze sportu można zaobserwować w okresie 20010 – 2012 bardzo duży wzrost (146,52%) osób ćwiczących. Wśród 106 osób ćwiczących aż 82,08% stanowią mężczyźni, zaś 87 ćwiczących to osoby poniżej 18 roku życia.

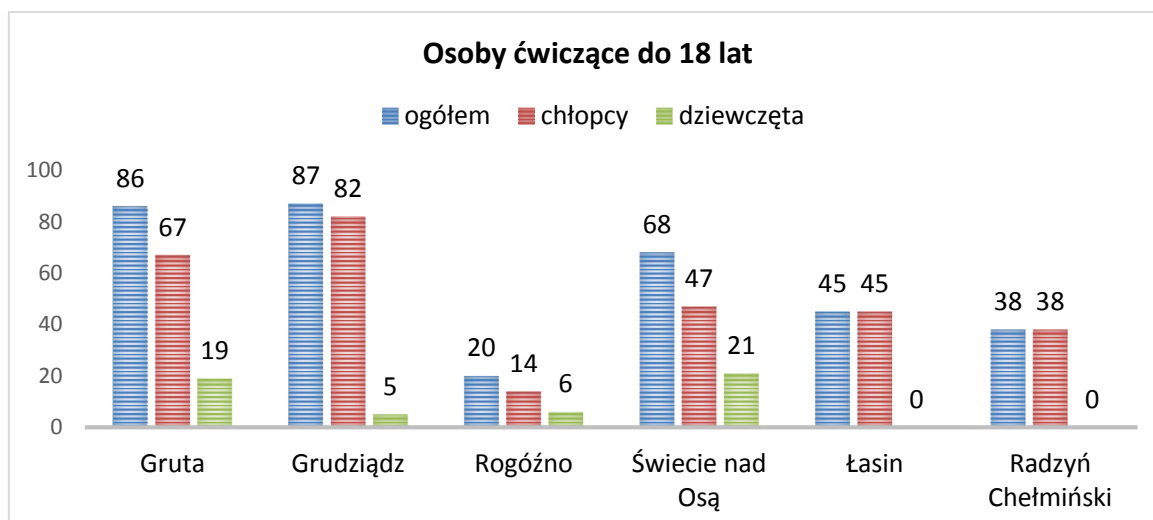
Od roku 2012 na terenie Gminy funkcjonuje boisko „Orlik” oraz boisko wielofunkcyjne w Grucie . Obok tego mieszkańcy Gminy mają do dyspozycji pełnowymiarowe boisko w Mełnie, boiska w Nicwałdzie i Okoninie oraz boiska przyszkolne.

Wykres 9 Osoby ćwiczące lata 2008 / 2010 / 2012

W tym samym okresie wzrosła do 3 liczba klubów sportowych: Gminny Ludowy Klub Sportowy, Uczniowski Klub Sportowy OMEGA, Ludowy Klub Sportowy HORYZONT, sekcji sportowych (do 5) i członków klubów sportowych, których na koniec 2012 r. było 148. Kadra sportowa liczy 2 trenerów i 6 instruktorów sportowych.

Więcej osób ćwiczących jest tylko w gminie Grudziądz (260), a najmniej w gminie Rogóźno 43. Jednak już w kategorii ćwiczących osób poniżej 18 roku życia gmina Grudziądz ma już tylko o jedną osobę więcej (87) od gminy Gruta, przy 20 osobach w gminie Rogóźno.

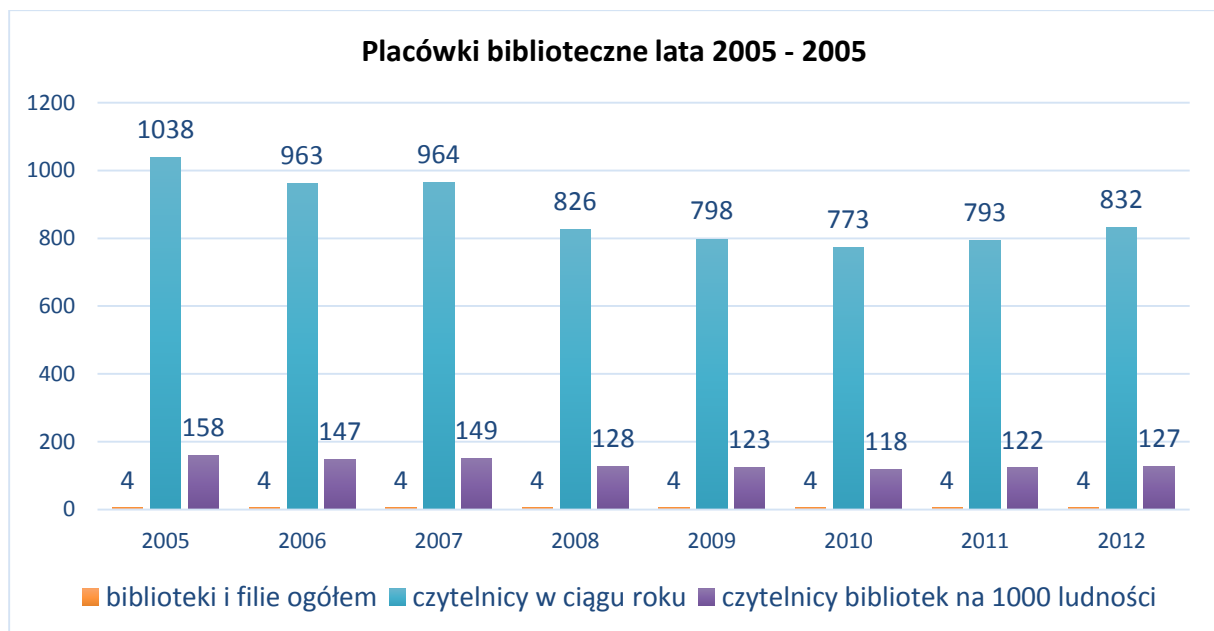

Wykres 10 Osoby ćwiczące do 18 lat stan na 31.12.2012 r.

Duża ilość osób ćwiczących ogółem w gminie Grudziądz przekłada się na dużą liczbę instruktorów sportowych (36) i członków klubów sportowych (270), choć najwięcej klubów sportowych jest w gminie Gruta przy takiej samej ilości sekcji (5) w obu gminach.

7. Kultura

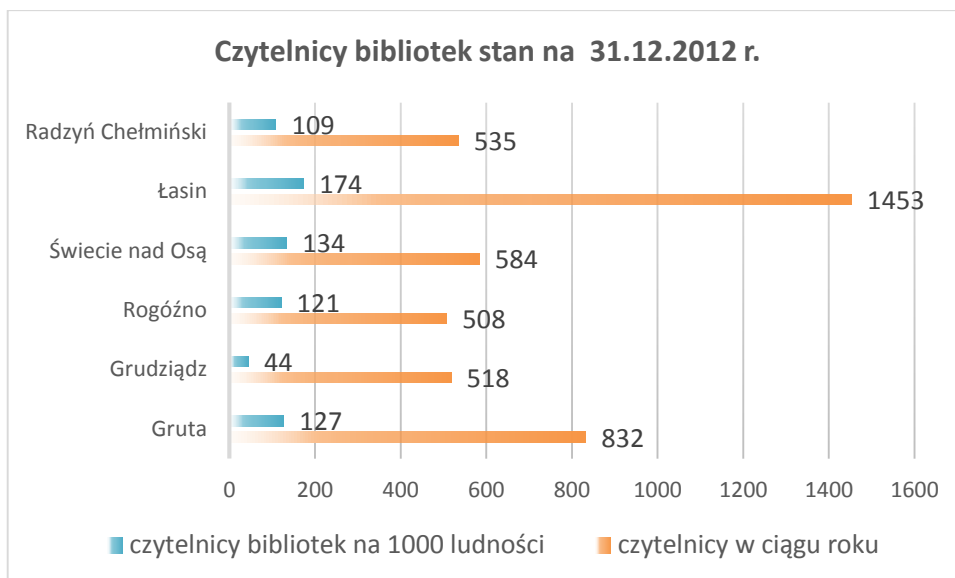
Mierzalnym i porównywalnym dla tej dziedziny wskaźnikiem są dane dot. placówek bibliotecznych. W Gminie Gruta działa Gminna Biblioteka Publiczna im. Wiktora Kulerskiego w Grucie, w skład które wchodzi trzy filie biblioteczne: w Boguszewie, Nicwałdzie i Okoninie. W latach 2005 – 2012 liczba bibliotek i filii bibliotek w gminie Gruta pozostawała na niezmiennym poziomie 4 sztuk.

Wykres 11 *Placówki biblioteczne lata 2005 – 2012*

Liczba czytelników w ciągu roku w okresie 2005 – 2010 r. spadła o 23,6%. Od roku 2011 obserwuje się wzrost liczby czytelników, których w 2012 r. był 832, co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców daje wartość 127.

Wśród wszystkich gmin powiatu grudziądzkiego gmina Gruta ma najwięcej bibliotek i filii i największy księgozbiór. Najwięcej czytelników w ciągu 2012 r. odwiedziło bibliotekę w Łasinie (1 453 osób), czyli 174 czytelników w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Najmniej czytelników bibliotek na 1 000 ludności odnotowano w gminie Grudziądz 44 osoby (co nie jest do końca miarodajną wartością z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo Grudziądza) oraz w gminie Radzyń Chełmiński 109 osób.

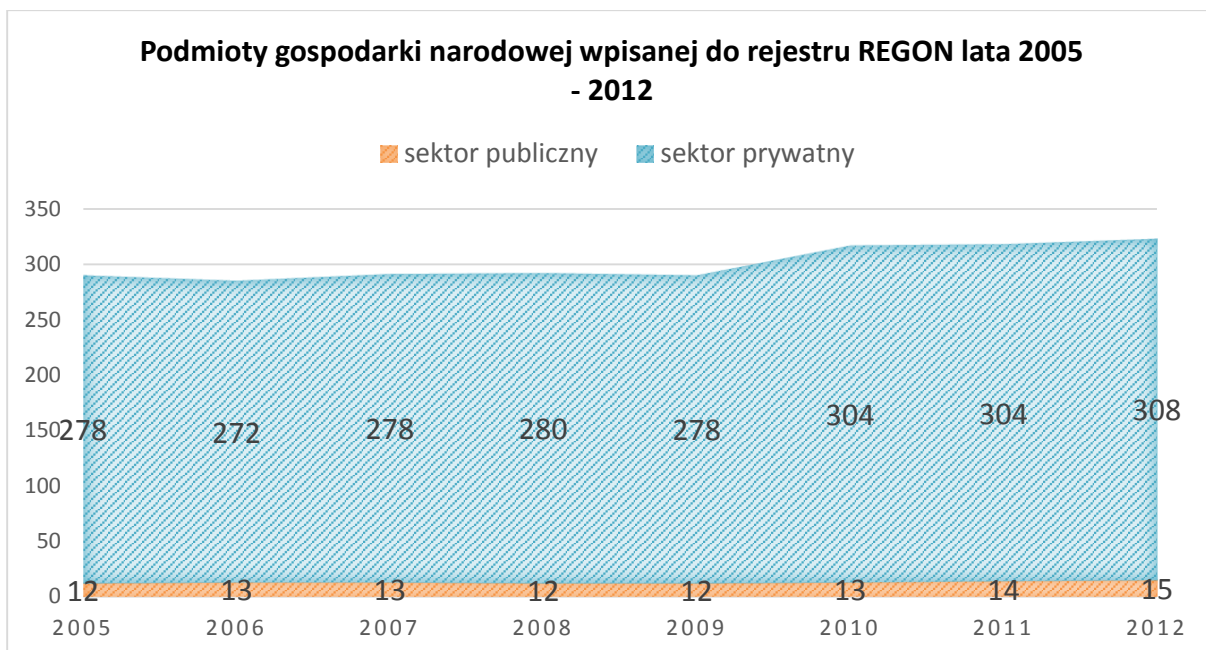

Wykres 12 *Czytelnicy bibliotek stan na 31.12.2012 r.*

W gminie Gruta działa kilka 21 Stowarzyszeń skupiających 600 członków, zazwyczaj na zasadzie wolontariatu. Do najliczniejszych stowarzyszeń – oprócz działających również w tej formie klubów sportowych i Ochotniczej Straży Pożarnej – należą Międzygminne Porozumienie Samorządowe, Stowarzyszenie Kobiet Gminy Gruta "DZIAŁAJMY RAZEM", Stowarzyszenie Pro Publico Bono w Grucie, Stowarzyszenie Zwyczajne Działkowców-Dzierżawców "REKREACJA", Stowarzyszenie "UŚMIECH", Stowarzyszenie Aktywna Wieś Słup, Stowarzyszenie Przyjaciele Boguszewa, Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich Nicwałd, Stowarzyszenie Mieszkańców Mełna INTEGRACJA, Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Salno i Stowarzyszenie POD GRÓDKIEM w Plemiętach. Od 1 października 2010 r. w gminie działa Gminne Centrum Kultury w Grucie, które stanowi wielofunkcyjne i wielozadaniowe centrum aktywności lokalnej, zorientowane na zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców Gminy, kształcenie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej oraz jest naturalnym środowiskiem działania różnych grup społecznych, osób fizycznych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i niepublicznych.

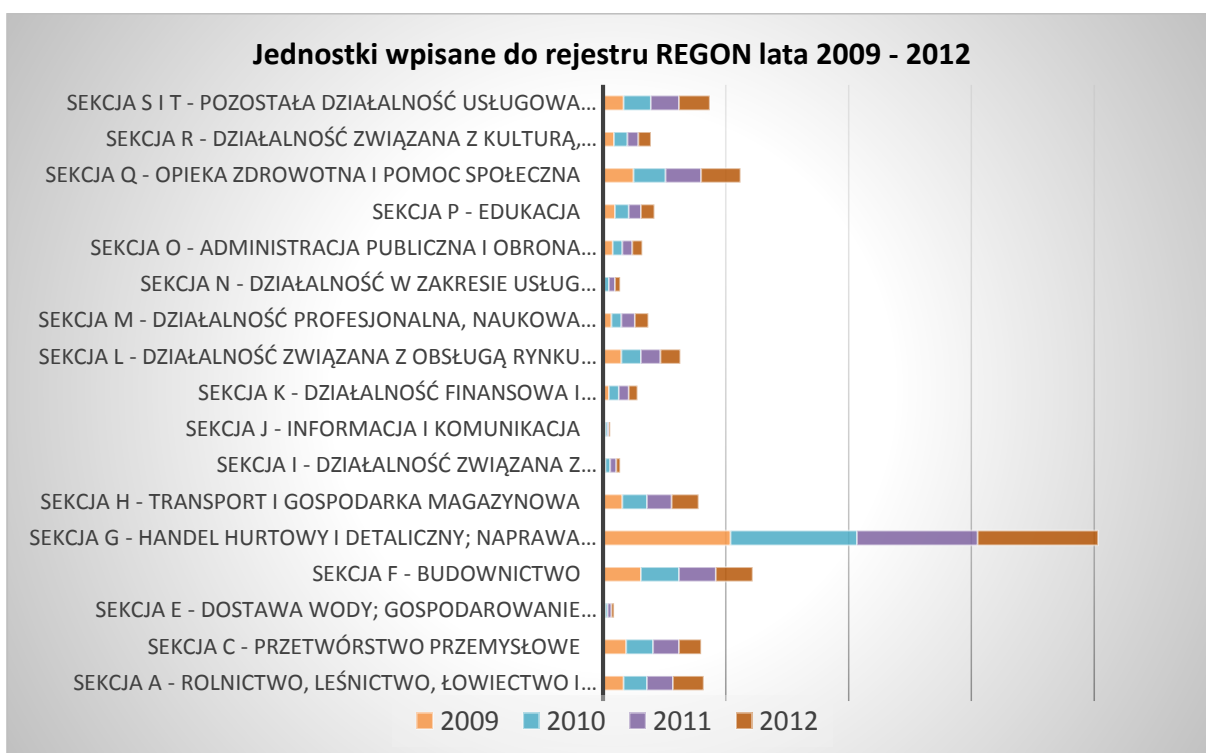
8. Gospodarka

Na koniec 2012 r. w gminie Gruta zarejestrowano 323 podmioty gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON. W porównaniu z rokiem 2005 ich liczba wzrosła o 11,38%. Wśród nich było 308 podmiotów w sektorze prywatnym i 15 w publicznym.

Wykres 13 Podmioty gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON lata 2005 – 2012

Najwięcej podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym związanych było z handlem detalicznym i hurtowym i naprawą pojazdów samochodowych (98), opieką zdrowotną i pomocą społeczną (32) oraz budownictwem (30).

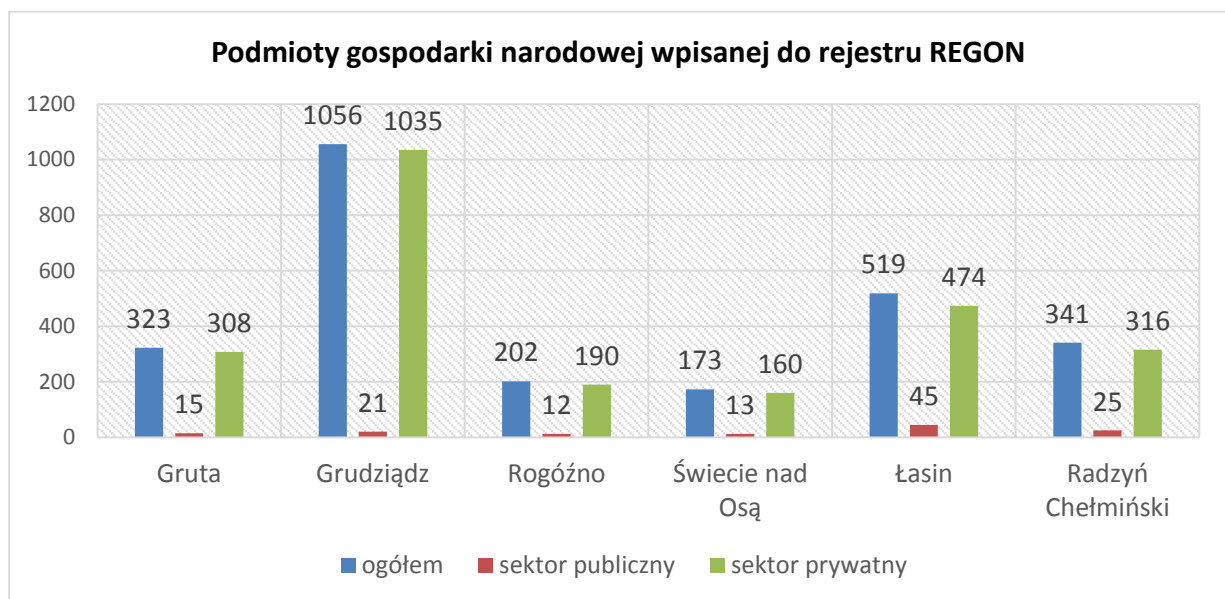

Wykres 14 Jednostki wpisane do rejestru REGON lata 2009 – 2012

Od 2009 r. do 2012 r. wzrost również o 9,14% wskaźnik podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności do wartości 490 podmiotów. Wśród 100 osób w wieku produkcyjnym 5,4 osoby fizyczne prowadziło w 2012 r. działalność gospodarczą. Z kolei wskaźnik określający ilość podmiotów na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 75,9 (wzrost w porównaniu z 2005 r. o 6,91%).

Wskaźnik podziału na podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym pokazuje, że zdecydowana większość podmiotów, czyli 711,6 z ogółu 758,6 to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób.

Porównując wszystkie gminy powiatu grudziądzkiego widać tu również korzyści, jakie czerpie gmina Grudziądz z uwagi na bliskość Grudziądza. W gminie Grudziądz na koniec roku 2012 zarejestrowanych było aż 1 056 podmiotów gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON. Drugi w kolejności jest Łasin – 519 podmiotów, a potem Radzyń Chełmiński z ilością 341. Najmniej podmiotów, tj. 173 zarejestrowanych było w gminie Świecie nad Osą.

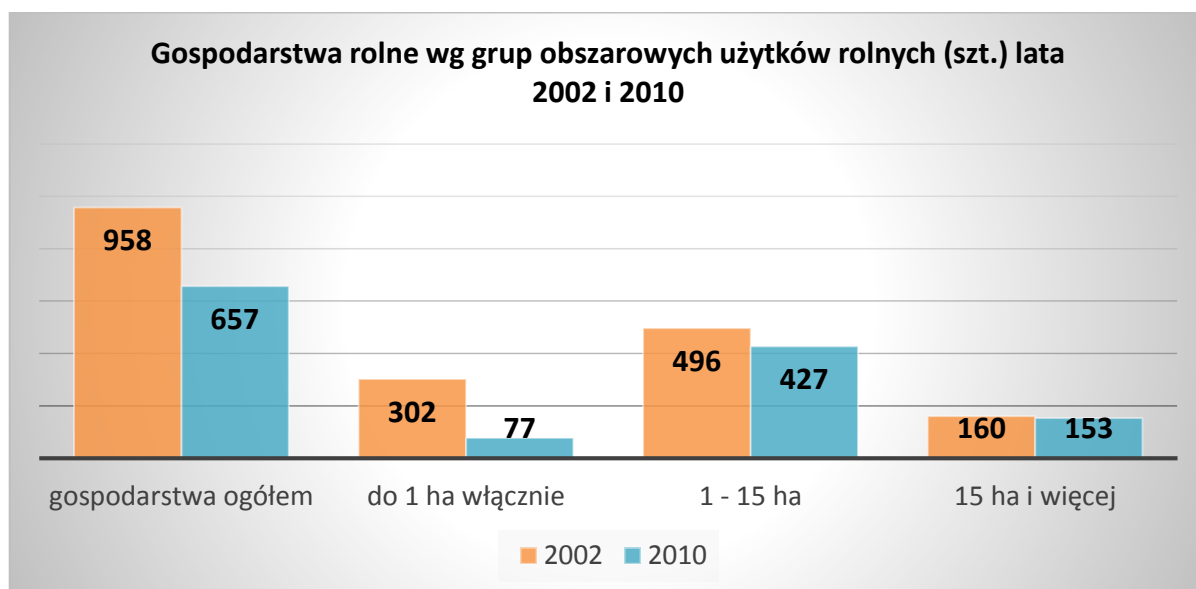
Wykres 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON stan na 31.12.2012 r.

Porównując poszczególne wskaźniki odnoszące się do podmiotów gospodarczych widać dominację gminy Grudziądz, na kolejnych miejscach są Radzyń Chełmiński, Łasin i gmina Grudziądz. Jednakże największą ilością fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców odnotowano w gminie Gruta 32, potem w Łasinie 24 i najmniejszą w gminie Grudziądz 13.

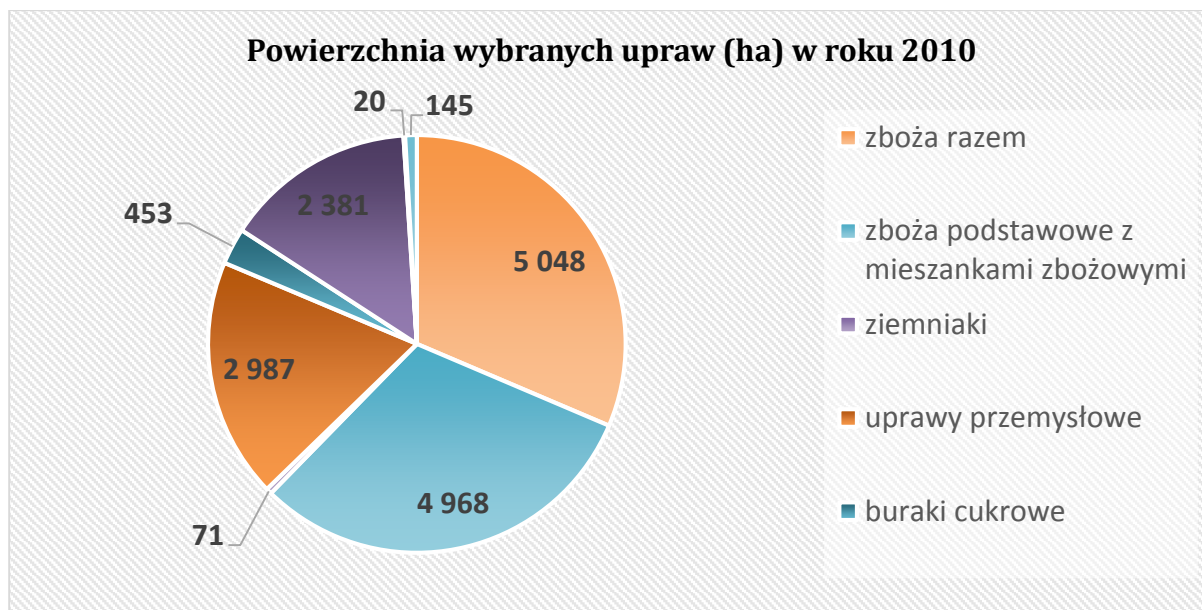
9. Rolnictwo

Powierzchnia użytków rolnych w Gminie wynosi 10 012 ha, co stanowi 81,8 % powierzchni całkowitej. Do analizy tego sektora wykorzystano z powszechnych spisów rolnych z lata 2002 i 2010. Porównując rok 2002 z rokiem 2010 w kontekście ilości ogółem gospodarstw rolnych widać spadek o 31,42%: z 958 do 657 gospodarstw w 2010 r., z czego 613 prowadziło działalność rolniczą. Największe zmiany nastąpiły w grupie gospodarstw o powierzchni do 1 hektara włącznie – ich ilość zmniejszyła się z 302 do 77 gospodarstw (spadek o 125,5%). W grupach gospodarstw o powierzchni od 1 do 15 ha i powyżej 15 ha spadek nie był taki znaczący i na koniec 2010 r. sklasyfikowano 427 gospodarstw o wielkości od 1 do 15 hektarów oraz 153 gospodarstwa o wielkości 15 hektarów i więcej.

Wykres 16 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych lata 2002 / 2010

Powierzchnia upraw w porównywanych latach zmniejszyła się o 9,20 % i osiągnęła w roku 2010 wielkość 9 020 hektarów. Powierzchnia ta była w największym stopniu wykorzystywana pod uprawę zbóż (5 048 ha), upraw przemysłowych (2 987 ha) oraz rzepaku i rzepiku (2 381 ha).

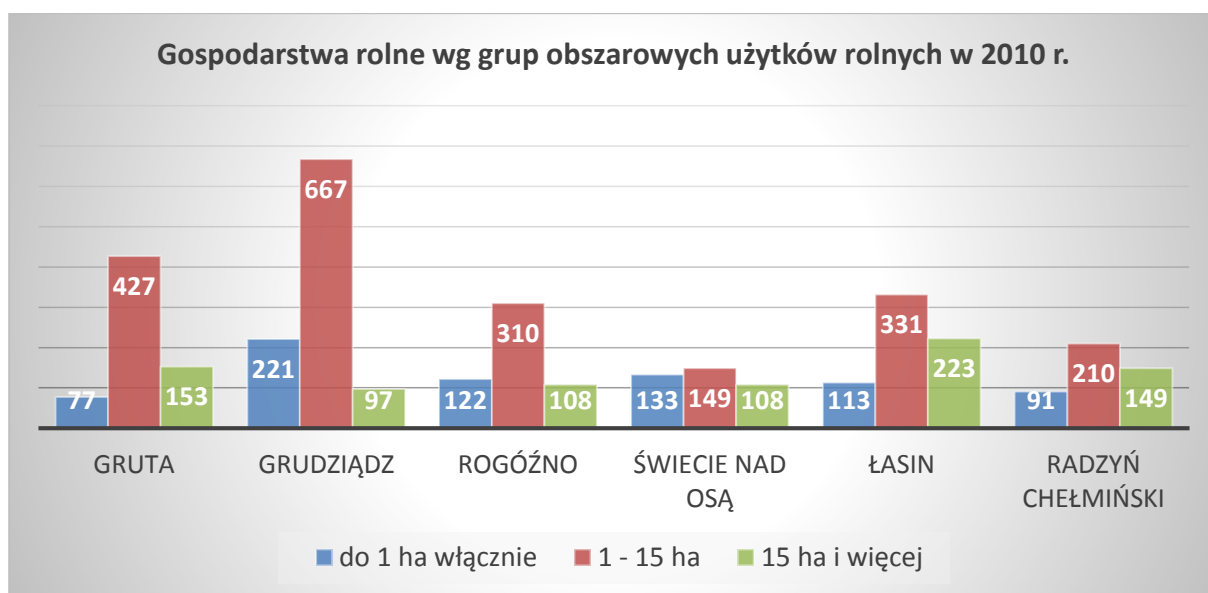

Wykres 17 Powierzchnia wybranych upraw w roku 2010

Spośród wszystkich 613 gospodarstw prowadzących działalność rolniczą, 463 utrzymywało zwierzęta gospodarskie o łącznym pogłowie zwierząt dużych w ilości 7 153 sztuk. Porównując ilość sztuk zwierząt gospodarskich w poszczególnych w latach 2002 i 2010 zauważyć można spadek o 7,90 % ilości bydła do 3 786 sztuk oraz trzody chlewnej o 43,45% - z 30 149 sztuk w 2002 r. do 17 049 sztuk w roku 2012.

Na koniec 2010 r. na 454 gospodarstwa przypadało 751 ciągników.

Porównując ilość gospodarstw ogółem we wszystkich gminach powiatu grudziądzkiego, największa ich ilość znajduje się w gminie Grudziądz (985 sztuk), potem w gminie Łasin (667 sztuk) i gminie Gruta, a najmniej w Świeciu nad Osą (390). W kategorii gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w gminie Grudziądz funkcjonuje ich również najwięcej, bo 824, a na kolejnym miejscu jest już gmina Gruta, z ilością 613 gospodarstw. Porównując powierzchnie uprawne, największa ich ilość jest w gminie Łasin (14 100 ha) i w gminie Gruta (9 020 ha), przy najmniejszym z kolei areale 4 931 ha w gminie Grudziądz.

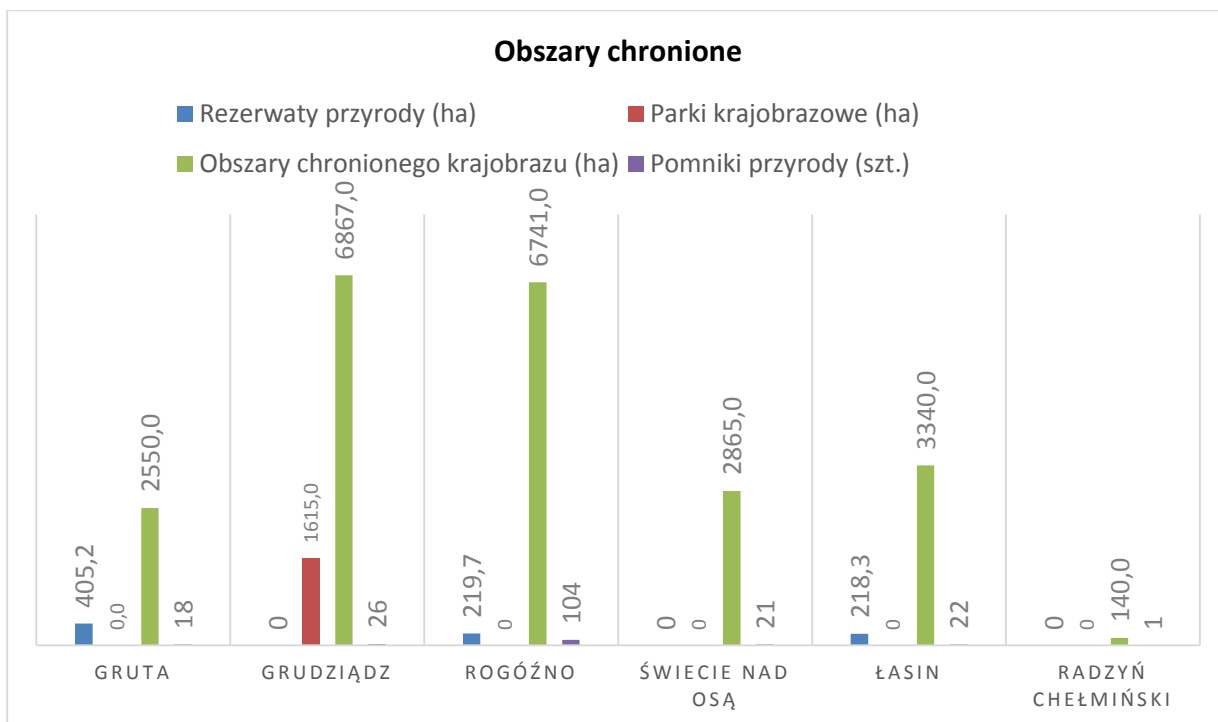
Wykres 18 Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych *stan na 31.12.2012 r.*

W gminie Gruta znajduje się najwięcej gospodarstw (463) utrzymujących zwierzęta gospodarskie, choć największe pogłowie zwierząt dużych występuje w gminie Łasin (11 280 sztuk). Na kolejnym miejscu jest gmina Gruta (7 153 sztuki), przy najmniejszej wartości 2 574 sztuk w gminie Rogóźno.

10. Ochrona środowiska

W granicach administracyjnych gminy Gruta znajduje się 2 598 hektarów obszarów prawnie chronionych. W ich zakres wchodzi obszary objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa), Obszar Chronionego Krajobrazu – Dolina Osy i Gardęgi (2 550 ha), Rezerwat przyrody Dolina Osy (405,2 ha), użytki ekologiczne (49,5 ha), Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Słupski Gródek nad Osą” (4,8 ha), oraz 18 pomników przyrody. Wielkość poszczególnych obszarów od 2005 r. nie ulegała zmianie.

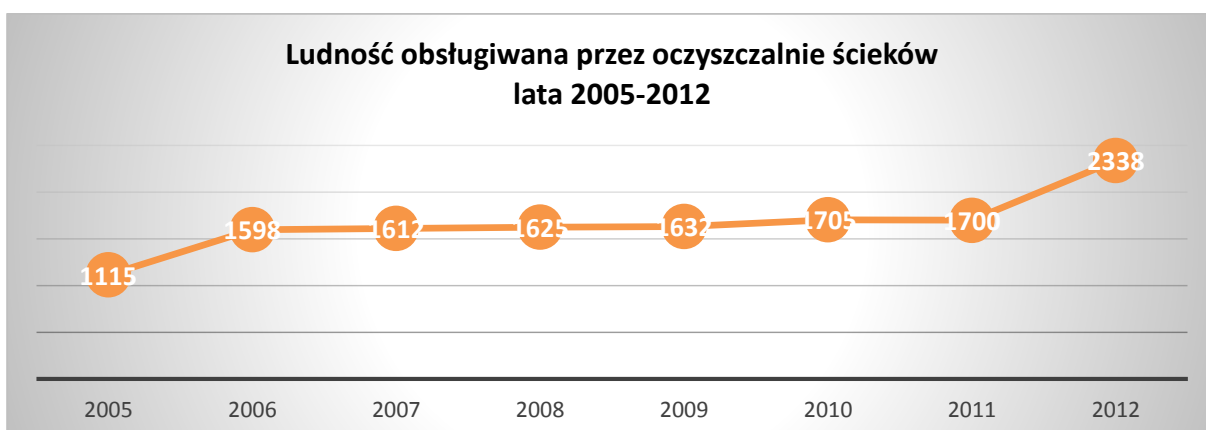
Na terenie Gminy znajdują się również fragmenty dwóch międzynarodowych korytarzy ekologicznych o nazwach: Korytarz Kwidzyński Dolnej Wisły i Pojezierza Ławskiego. Dolina Osy jest jednocześnie częścią korytarza ekologicznego migracji ssaków (jednego z siedmiu w Polsce i z dwóch na terenie Pojezierzy) – korytarza północnego (KPn) łączącego w tym rejonie Pojezierze Ławskie z Doliną Wisły i Borami Tucholskimi.

Wykres 19 Obszary chronione stan na 31.12.2012 r.

Porównując pozostałe gminy powiatu grudziądzkiego pod kątem wielkości obszarów prawnie chronionych, gmina Gruta wyprzedza tylko gminę Radzyń Chełmiński, na obszarze której znajduje się jedynie 145,6 ha takich obszar. Najwięcej, bo aż 8 488,8 ha obszarów cennych przyrodniczo znajduje się w gminie Grudziądz.

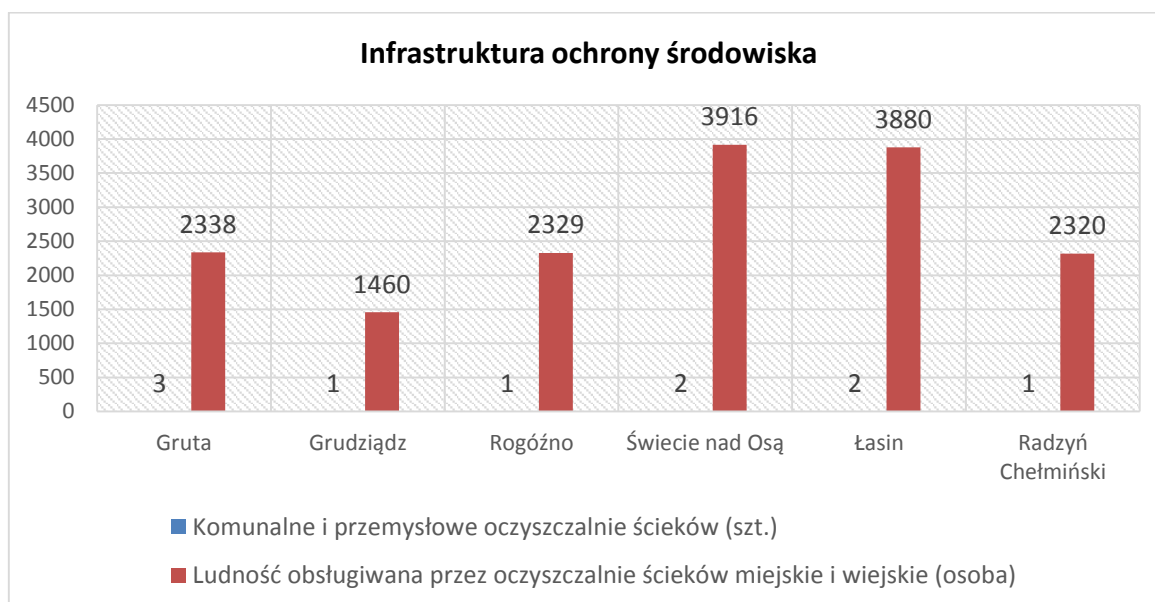
W zakresie infrastruktury związanej z ochroną środowiska w gminie Gruta od 2012 r. funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków: w Mełnie Cukrowni, Salnie i Gołębiewku, natomiast reszta terenów w gminie zaopatrzona jest w indywidualne zbiorniki wybieralne oraz w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ilość osób obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków od 2005 r. wzrosła ponad dwukrotnie (o 109,68%) do liczby 2 338 osób. W tym samym czasie zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wzrosło do 324,2 dam³ (wzrost o 19,05 %), w tym przemysł 62 dam³.

Wykres 20 Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków lata 2005 – 2012

Z uwagi na rolniczy charakter Gminy większość odpadów tutaj powstających ma charakter bytowy. Niewielkie uprzemysłowienie gminy powoduje, że powstają znikome ilości odpadów przemysłowych. Pochodzą one przede wszystkim z sektora przetwórstwa rolniczego. Największy 259,79 % wzrost ilości odpadów komunalnych odnotowano w latach 2005 – 2010 (z 339,30 ton do 1220,77 ton). Na koniec 2012 r. ilość odpadów komunalnych ogółem wyniosła 1 090,78 ton, w tym 1 018,65 ton z gospodarstw domowych. W przeliczeniu na jednego mieszkańca oznacza to 155,9 kg odpadów.

Wśród pozostałych porównywanych gmin najwięcej mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków miejskie ma gmina Świecie nad Osą (3 916 osób), nieznacznie mniej ma Łasin (3 880), zaś najmniej mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków ma gmina Grudziądz (1 460 osób).

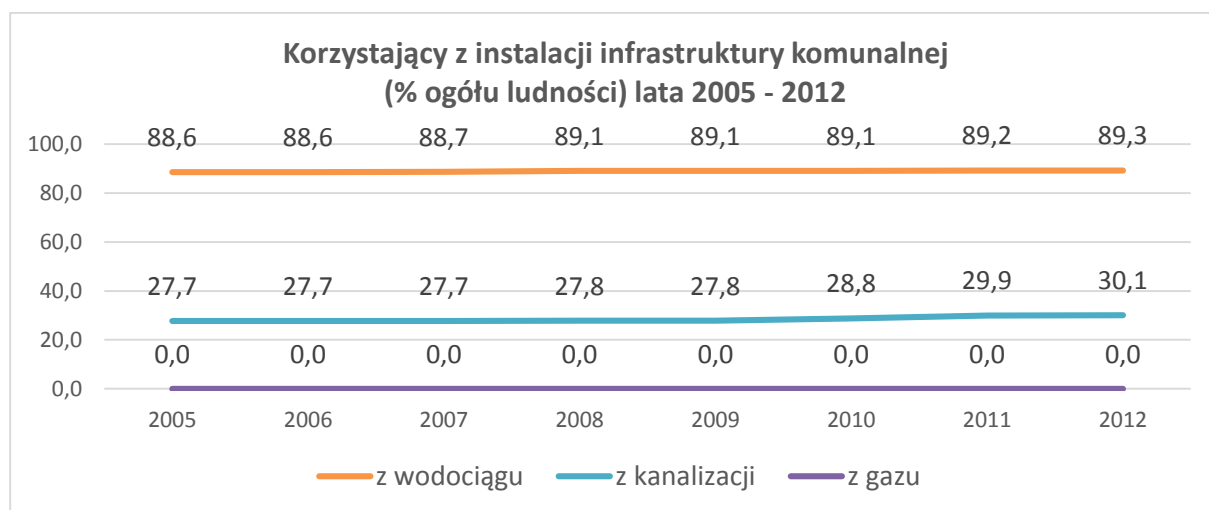
Wykres 21 Infrastruktura ochrony środowiska stan na 31.12.2012 r.

Z kolei porównując wskaźniki określające zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności to w gminie Grudziądz wartość ta osiąga poziom 4 663,7 dam³ (w tym aż 4 380 dam³ na potrzeby rolnictwa i leśnictwa). Najmniejsze zużycie wody (168,6 dam³) odnotowano w gminie Świecie nad Osą. Porównując ilość odpadów z gospodarstw domowych przypadających na 1 mieszkańca największe, zbliżone wartości występują w gminach Grudziądz (162,5 kg) i Gruta, zaś najmniejsza w gminie Świecie nad Osą (24,7 kg).

11. Infrastruktura komunalna

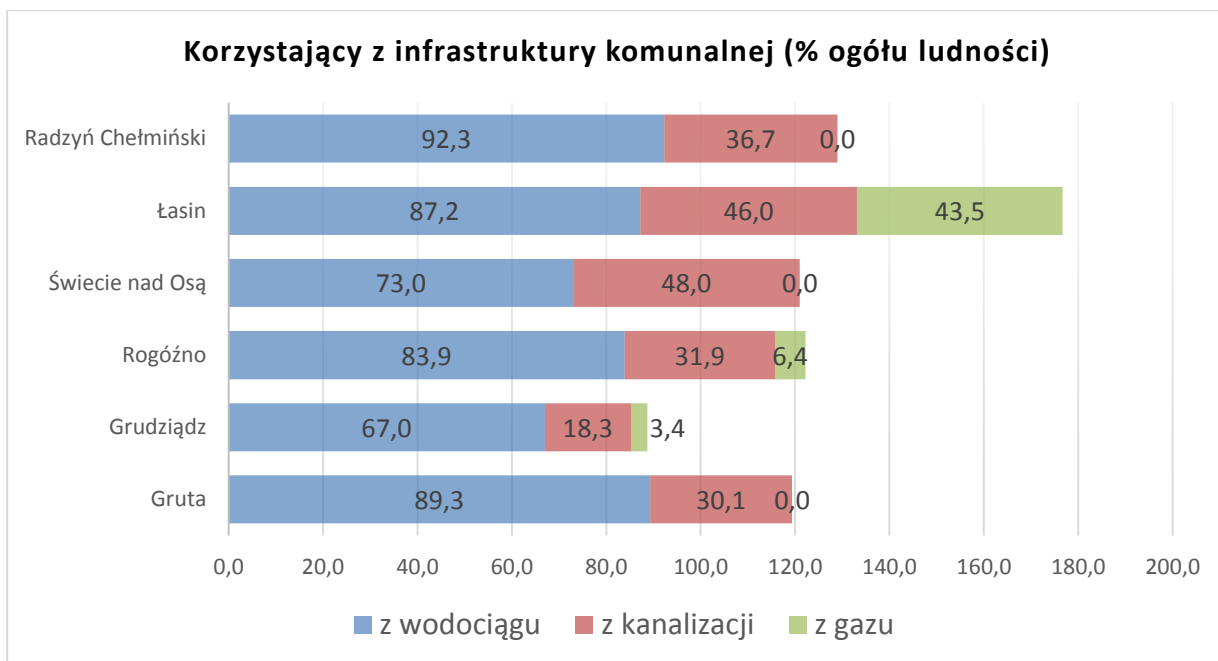
Infrastruktura wodociągowa w Gminie funkcjonuje w oparciu o studnie głębinowe znajdujące się w 7 stacjach uzdatniająco – hydroforowych: w Mełnie, Grucie, zakładzie PACHT w Salnie, Zakładzie Doświadczalnym w Mełnie, Plemiętach, Boguszewie, zakładzie RSP w Gołębiewku które działają w oparciu o 13 studni głębinowych : Boguszewo (2), Plemięta (3), Mełno (2), Gruta (3), Salno (1), Gołębiewko (1), Mełno ZZD (1).

Na terenie gminy jest kilka zbiorczych sieci kanalizacyjnych, które obejmują Grutę, Mełno, Salno i Gołębiewko, Okonin i Pokrzywno. W Grucie, Mełnie Cukrownia, Mełnie i Okoninie jest to kanalizacja komunalna, z której ścieki są odprowadzane do gminnej oczyszczalni w Mełnie. Natomiast ścieki z zabudowy w Salnie są odprowadzane do gminnej oczyszczalni ścieków w Salnie, zaś z Pokrzywna do sieci kanalizacyjnej gminy Grudziądz. Poza tym funkcjonuje również oczyszczalnia ścieków w Gołębiewku.

Wykres 22 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności lata 2005 – 2012

W zakresie infrastruktury komunalnej latach 2005 – 2012 nastąpiła rozbudowa wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej o 7,42 % (do długości 191,1 km) oraz czynnej sieci kanalizacyjnej o 30,83% (do długości 17,4 km). Dzięki temu na koniec 2012 r. odsetek ogółu mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej wyniósł 89,3 %, zaś z sieci kanalizacyjnej 30,1 %. Warto zauważyć, że rozbudowa sieci wodociągowej o 7,42% spowodowała, że odsetek mieszkańców z niej korzystających wzrósł jedynie o 0,79% w stosunku do 2005 r. Analogicznie, w przypadku sieci kanalizacyjnej, zależność ta przedstawia się następująco: wydłużenie sieci o 30,83% spowodowało wzrost o 8,67% wskaźnika osób z niej korzystających. Na terenie gminy Gruta nie ma sieci gazowej.

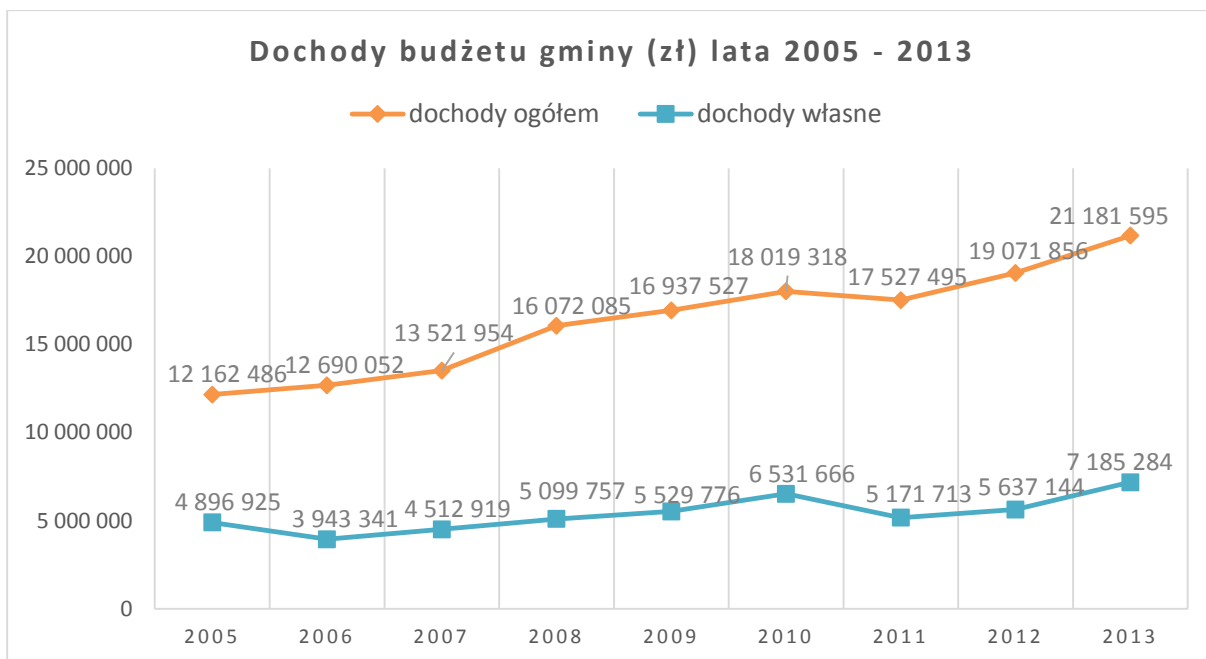

Wykres 23 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności stan na 31.12.2012 r.

Porównując wskaźnik określający procent ogółu mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej w poszczególnych gminach powiatu grudziądzkiego, można stwierdzić, że gmina Gruta oraz gmina Radzyń Chełmiński (92,3%) są w czołówce takiego zestawienia, przy najmniejszej wartości wskaźnika 67% w gminie Grudziądz. Odnosząc ten sam wskaźnik do sieci kanalizacyjnej największa wartość 48% występuje w gminie Świecie nad Osą, zaś najmniejsza 18,3% ponownie w gminie Grudziądz.

12. Budżet Gminy

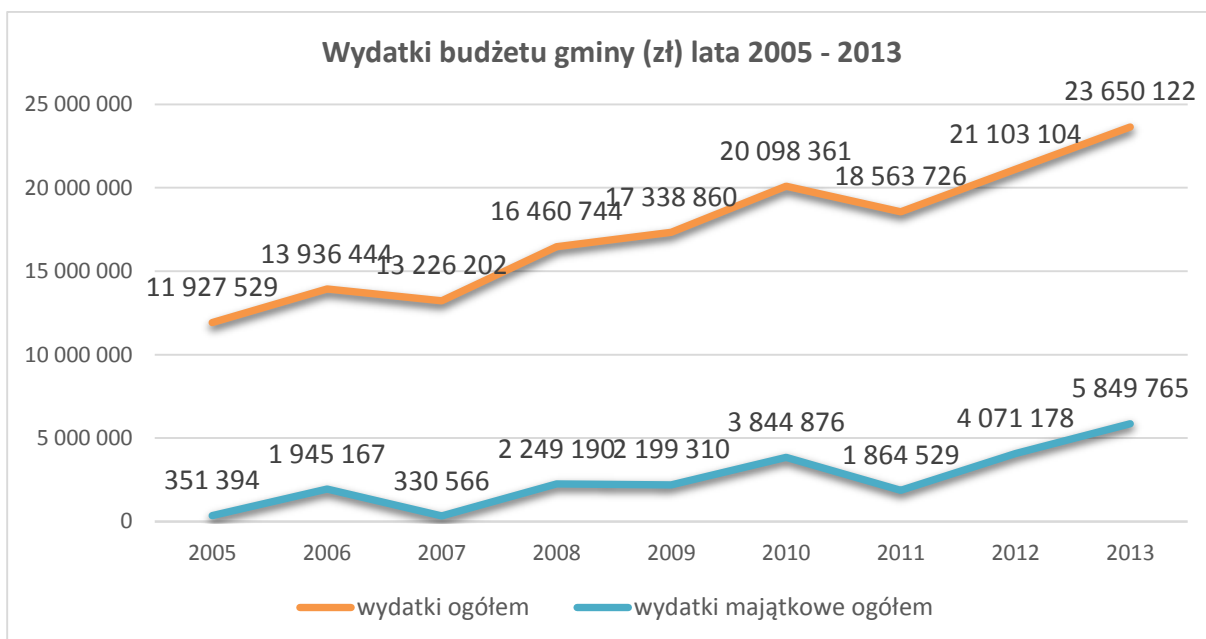
W latach 2005 – 2013 dochody ogółem budżetu gminy Gruta wzrosły o 74,15 % do kwoty 21 181 595 zł, w tym dochody własne o 46,73 % do kwoty 7 185 284 zł. W tym samym okresie odnotowano również wzrost o 48 % subwencji ogółem do kwoty 7 832 489 zł, w tym subwencji na zadania oświatowe o 11 % do kwoty 4 341 702 zł.

Wykres 24 Dochody budżetu gminy lata 2005 – 2013

W przeliczeniu dochodów ogółem na 1 mieszkańca Gminy, ich wartość na koniec 2013 r. wyniosła 3 215 zł, zaś dochodów własnych 1 091 zł. Na przestrzeni badanych lat kwoty te odpowiadają procentowemu wzrostowi odpowiednio o 73,78 % i 46,44 %.

W tym samym okresie wydatki budżetu Gminy wzrosły o 98,28 % do kwoty 23 650 122 zł, w tym wydatków majątkowych do kwoty 5 849 765 zł – wzrost aż o 1 564,73 %.

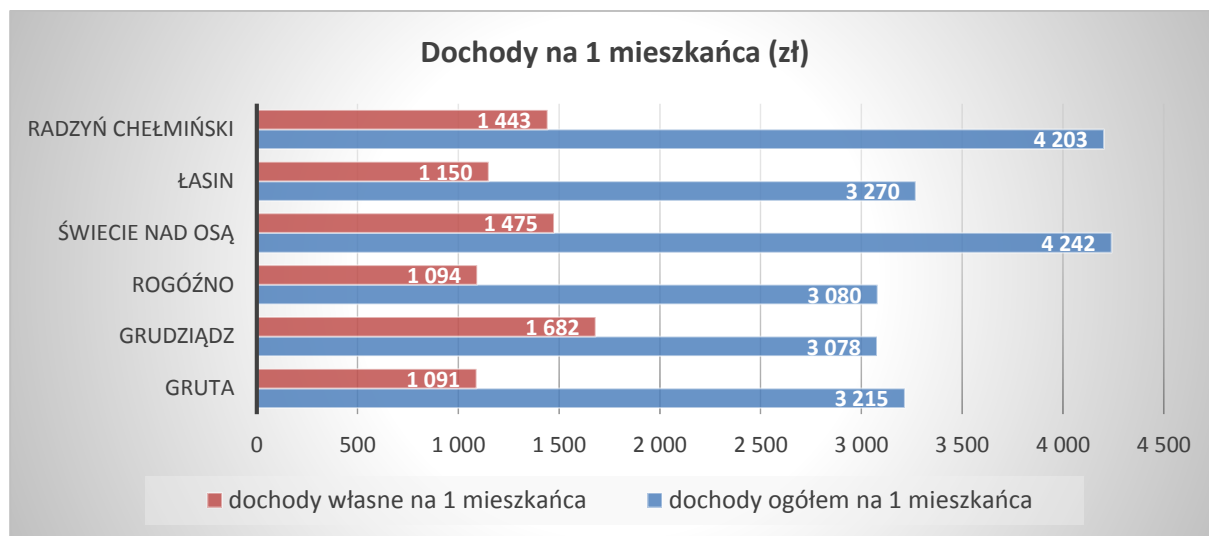

Wykres 25 Wydatki budżetu gminy lata 2005 – 2013

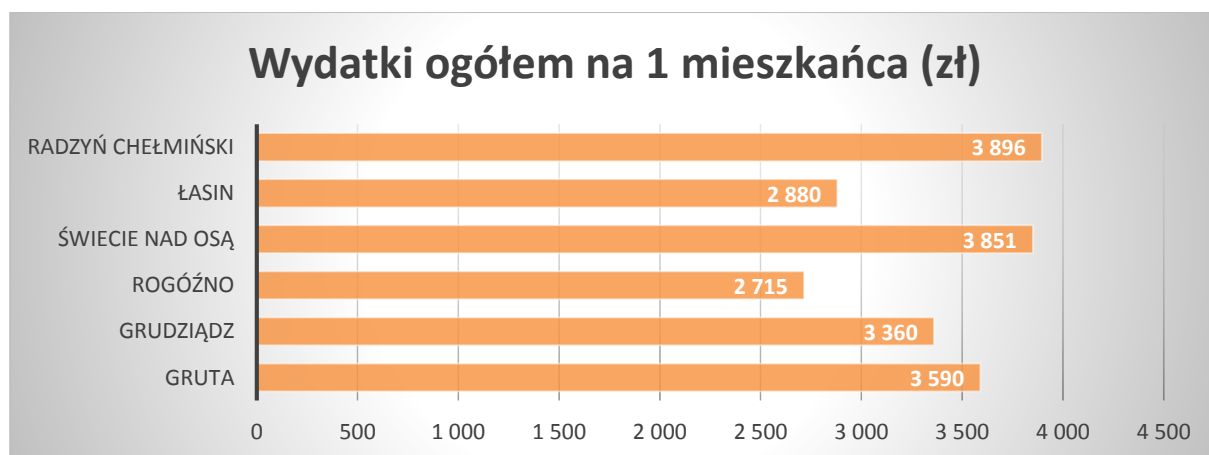
Wzrost wydatków ogółem na 1 mieszkańca wyniósł 97,90 % i na koniec 2013 r. wyniósł 3 590 zł.

Analizując stronę dochodową budżetów pozostałych gmin powiatu grudziądzkiego w dochodach ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwyższy wskaźnik odnotowano w Świeciu nad Osą (4 242 zł), zaś w zakresie dochodów własnych w gminie Grudziądz (1 682 zł). Analogicznie, najmniejsze wartości w dochodach ogółem wystąpiły w budżetach gmin Rogóźno (3 080 zł) i Grudziądz (3 078 zł).

Wykres 26 Dochody na 1 mieszkańca stan na 31.12.2013 r.

W przypadku wskaźnika wydatków ogółem na 1 mieszkańca, największą wartość za rok 2013 odnotowano w budżecie gminy Radzyń Chełmiński (3 896 zł), najmniejszą zaś w Rogóźnie (2 715 zł).

Wykres 27 Wydatki ogółem na 1 mieszkańca stan na 31.12.2013 r.

III BADANIA ANKIETOWE – WYNIKI

W ramach analizy strategicznej przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców i osób czynnie uczestniczących w pracach Zespołu ds. Strategii. W badaniach ankietowych wzięły udział 44 osoby dniami 7 – 30 kwietnia 2014 r. oraz w trakcie drugiego spotkania konsultacyjnego w dniu 22 maja 2014 r.

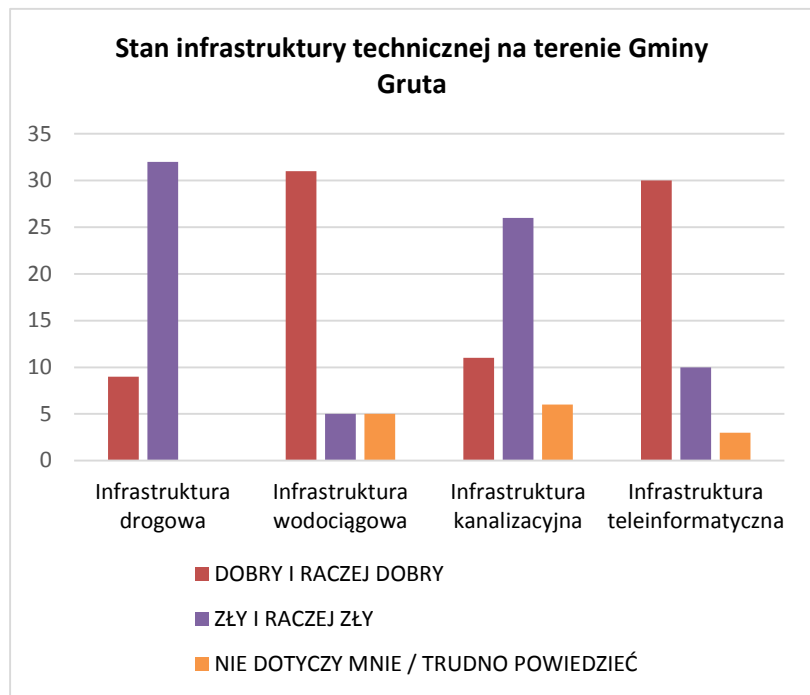
Pierwsza część ankiety zawierała pytania jednokrotnego wyboru odnoszące się do oceny infrastruktury technicznej i społecznej, oceny stanu przygotowania terenów inwestycyjnych i powiązań komunikacyjnych Gminy. Ankietowani mieli do wyboru odpowiedzi *dobry, raczej dobry, raczej zły, zły, nie dotyczy mnie, trudno powiedzieć lub tak, raczej tak, raczej nie, nie, nie dotyczy mnie, trudno powiedzieć* w przypadku pytania dotyczącego oceny aktywności i współpracy mieszkańców Gminy.

W drugiej części ankiety umieszczono pytania otwarte zachęcające respondentów do wskazania charakterystycznych cech Gminy (obecnie i w najbliższej przyszłości), wyrażenia opinii na temat nowych źródeł dochodów dla budżetu Gminy, podania propozycji zmian w wyglądzie Gminy oraz opisanie lokalnych obyczajów i tradycji wartych kultywowania i upowszechniania. Ponadto uczestnicy badania ankietowego mieli okazję wyrazić swoje zdanie na tematy związane z ofertą Gminy dla potencjalnych inwestorów, sposobów promocji Gminy w internecie czy form aktywowania mieszkańców, w tym szczególnie dzieci i młodzieży. Ostatni punkt ankiety przeznaczony był na propozycje mieszkańców odnośnie działań inwestycyjnych, jak i społecznych, proponowanych do realizacji do roku 2020.

Jak już wspomniano wyżej, w badaniach ankietowych uczestniczyły 44 osoby, z których 42 wypełniło nieobowiązkową metryczkę umieszczoną na końcu ankiety. Zgodnie z zaznaczonymi opcjami wynika, że ankiety wypełniło 28 kobiet i 14 mężczyzn reprezentujących 13 z 17 sołectw. Pod względem grup wiekowych największą aktywnością w tym zakresie wykazały się osoby z przedziałów 41-50 lat (14 ankiet) oraz 31-40 lat (11 ankiet).

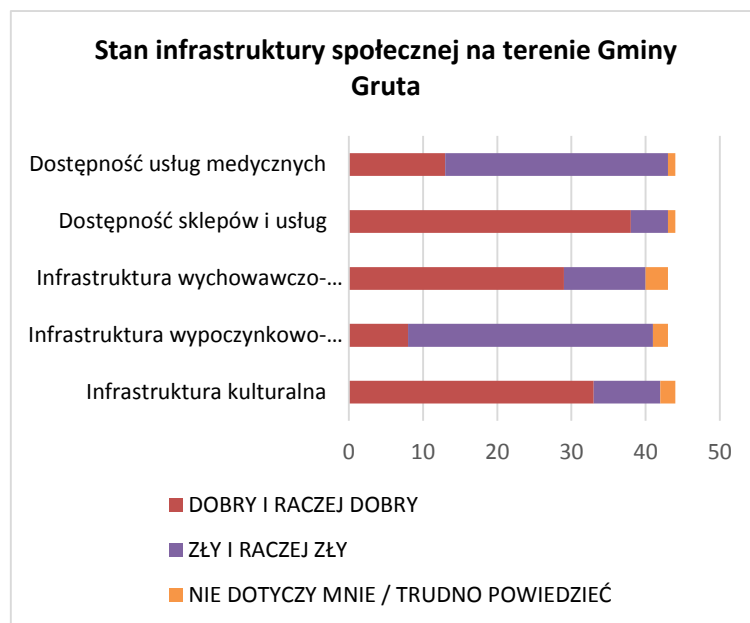
Analizując udzielone w ankietach odpowiedzi z zakresu pytań jednokrotnego wyboru, zagregowano możliwe odpowiedzi w trzy grupy: *dobry i raczej dobry, zły i raczej zły* oraz *nie dotyczy mnie lub trudno powiedzieć* i adekwatnie w ostatnim pytaniu tej części: *tak i raczej tak, nie i raczej nie* oraz *nie dotyczy mnie lub trudno powiedzieć*.

W zakresie stanu infrastruktury technicznej na terenie Gminy Gruta, najczęściej negatywnych ocen przypisano infrastrukturze drogowej 78% oraz infrastrukturze kanalizacyjnej 60% badanych. Z kolei najczęściej ocen pozytywnych otrzymała infrastruktura wodociągowa 76 % i infrastruktura teleinformatyczna 70% badanych.

Wykres 28 Stan infrastruktury technicznej na terenie Gminy Gruta

Przy ocenie infrastruktury społecznej funkcjonującej na terenie Gminy Gruta aż 86% badanych pozytywnie oceniło dostępność sklepów i podstawowych usług. Równie dobrze

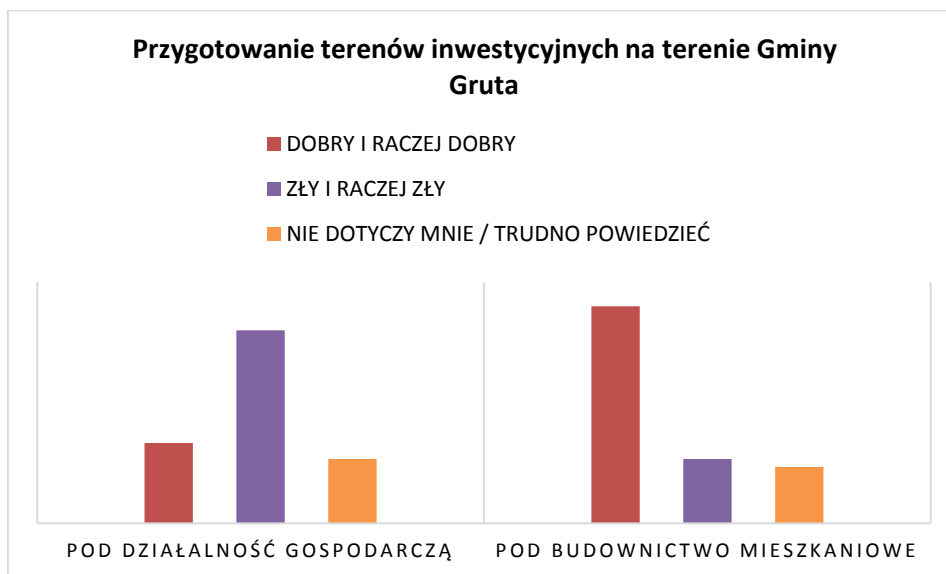

wypadła ocena infrastruktury kulturalnej 75% odpowiedzi dobry i raczej dobry oraz infrastruktury wychowawczo-edukacyjnej 67% takich odpowiedzi.

Najgorzej mieszkańcy oceniają stan infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej 77% odpowiedzi zły i raczej zły oraz dostępność usług medycznych 685 odpowiedzi negatywnych.

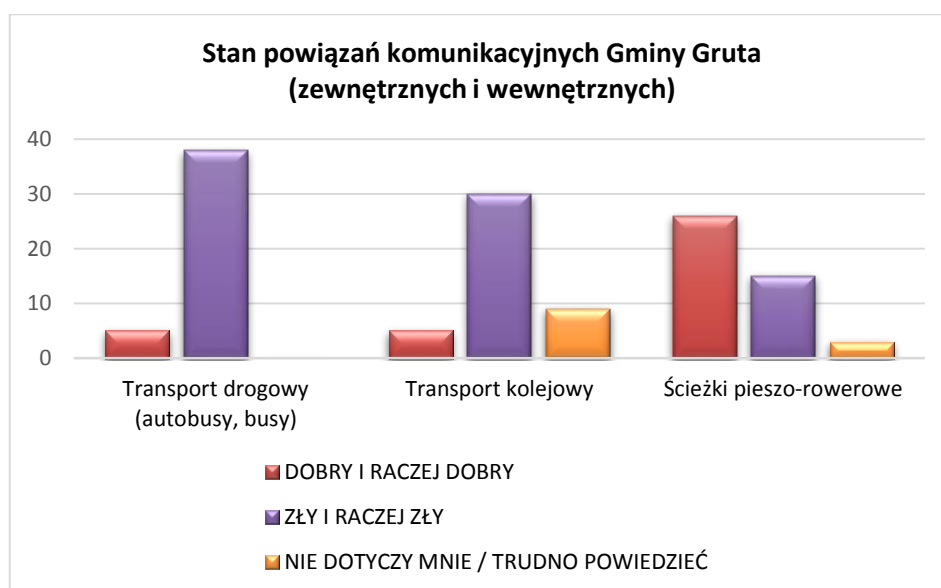
Wykres 29 Stan infrastruktury społecznej na terenie Gminy Gruta

Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod działalność gospodarczą 57% badanych oceniło negatywnie, w przeciwieństwie do stanu przygotowania terenów pod budownictwo mieszkaniowe, gdzie 64% odpowiedzi stanowiło ocenę pozytywną.

Wykres 30 Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Gruta

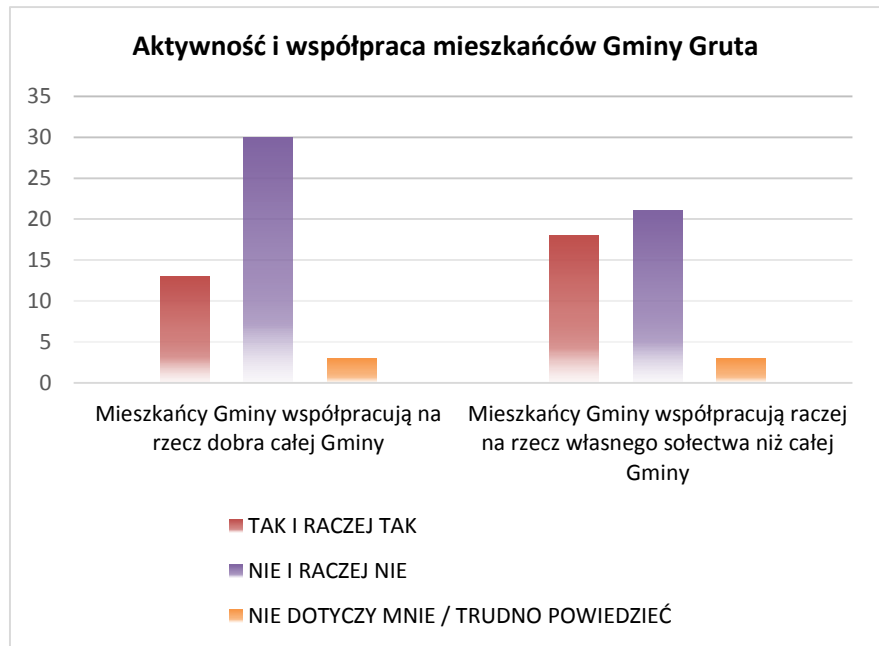
Jednoznacznie negatywnie mieszkańcy ocenili stan zewnętrznych powiązań komunikacyjnych Gminy.

Wykres 31 Stan powiązań komunikacyjnych Gminy Gruta (zewnętrznych i wewnętrznych)

W tym zakresie system komunikacyjny w transporcie drogowym (autobusy i busy) otrzymał aż 88% negatywnych ocen, zaś transport kolejowy jako zły i raczej zły oceniło 68% badanych. W tym obszarze jedynie ocena dotychczasowej sieci ścieżek pieszo-rowerowych wypadła pozytywnie, ponieważ 59% badanych oceniło ją jako dobrą lub raczej dobrą.

Poproszeni o ocenę poniekąd własnej aktywności i wzajemnej współpracy, 65% uczestników badania ankietowego wskazało, że mieszkańcy Gminy Gruta nie współpracują na rzecz dobra całej Gminy, przy 28% odpowiedzi twierdzących. Więcej, bo 43% ankietowanych uważa, że mieszkańcy

Wykres 32 Aktywność i współpraca mieszkańców Gminy Gruta

współpracują raczej na rzecz własnego sołectwa niż całej Gminy. Przeciwnego zdania jest w tym przypadku 50% badanych. W obu przypadkach 7% udzielających odpowiedzi zaznaczyło opcje nie dotyczy mnie lub trudno powiedzieć.

Analizując odpowiedzi udzielane na pytania otwarte zauważyć można dużą zgodność ankietowanych w ocenie poruszanych zagadnień. Wśród cech wyróżniających Gminę większość odpowiedzi wskazywało na dużą atrakcyjność rekreacyjno-turystyczną gminy Gruta, opartą przede wszystkim o liczne jeziora, zasoby przyrodnicze, w tym obszar Natura 2000, a także obiekty historyczne, szczególnie kościoły i zespoły parkowe. Mieszkańcy wskazywali również na historyczny rodowód gminy i cykliczne wydarzenia oparte na obchodach rocznic historycznych.

Wśród cech, które zdaniem mieszkańców powinny w przyszłości charakteryzować gminę Gruta, odnaleźć można przede wszystkim rozwinięcie wymienionych wyżej atrybutów, tj. czyste środowisko, rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-turystyczna wokół jezior, atrakcyjne ścieżki turystyczne, historyczne i tematyczne (np. ginących zawodów), rozbudowane ścieżki rowerowe i atrakcje nakierowane na turystykę krótkoterminową. Dodatkowo Gminę charakteryzować powinno również nowoczesne i wyspecjalizowane rolnictwo, atrakcyjne miejsca pod budownictwo letniskowe i mieszkaniowe, rozbudowana infrastruktura kulturalna i wydarzenia o charakterze ponadregionalnym.

Mieszkańcy wskazali również wydarzenia, zwyczaje i tradycje charakterystyczne dla gminy Gruta, które należałoby rozwijać i pielęgnować. Zaliczono do nich obchody rocznic i

rekonstrukcje wydarzeń historycznych związanych głównie z II wojną światową, zawody strażackie i dożynki. Ważnym elementem życia społecznego Gminy jest również sport i wydarzenia sportowe związane przede wszystkim z takimi dyscyplinami jak kolarstwo, podnoszenie ciężarów i tenis stołowy.

Wśród źródeł mogących zapewnić dodatkowe przychody dla budżetu Gminy najczęściej wskazań dotyczyło rozwoju gospodarczego poprzez inwestycje zewnętrzne, wsparcie lokalnych przedsiębiorstw, rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, a także rozwój usług rekreacyjno-turystycznych, wzrost ilości mieszkańców i inwestycje w odnawialne źródła energii.

Na pytanie o to, co Gmina może zaproponować inwestorom wiele odpowiedzi odnosiło się do kapitału społecznego, tj. dużej ilości osób w wieku produkcyjnym, w tym wielu specjalistów w różnych zawodach, a także do korzystnego, z punktu widzenia inwestorów, położenia i dostępności terenów inwestycyjnych.

Wśród propozycji zmian, jakie powinny nastąpić w wyglądzie Gminy najczęściej wskazań dotyczyło poprawy jakości infrastruktury drogowej, w tym chodników, ścieżek rowerowych i miejsc parkingowych oraz infrastruktury kanalizacyjnej. Poza tym mieszkańcy wskazywali na konieczność zagospodarowania terenów rekreacyjnych, wyposażenia parków w ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, wyznaczenia i urządzenia miejsc pod lokalne targowiska oraz poprawę szeroko pojętej estetyki miejsc publicznych.

Uczestnicy badania zwrócili również uwagę na konieczność zwiększenia obecności Gminy w internecie, poprzez poszerzenie informacji na temat Gminy w układzie sektorowym (rekreacja, turystyka, historia, oferty inwestycyjne, bieżące wydarzenia) oraz zaznaczenie obecności Gminy na portalach społecznościowych.

Wiele propozycji padło również w odpowiedzi na pytania, jak aktywować mieszkańców i co można zaproponować w tym względzie dzieciom i młodzieży. Wśród proponowanych form aktywizacji mieszkańców wymieniono przede wszystkim organizowanie spotkań powiązanych ze szkoleniami z zakresu obsługi komputera, pisania projektów mogących otrzymać dofinansowanie np. ze środków Unii Europejskiej, współpracy z organizacjami pozarządowymi, ukazywanie dobrych praktyk z innych gmin, szersze udostępnianie placówek kulturalnych i edukacyjnych oraz skuteczne zachęcanie mieszkańców do szerokiego udziału w lokalnych wydarzeniach. Z kolei propozycje dla dzieci i młodzieży dotyczyły rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań, budowy placów zabaw, rozbudowy ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. siłownie i zestawy fitness na świeżym powietrzu), udostępnienia miejsc do spotkań, rozszerzenie oferty Gminnego

Centrum Kultury o warsztaty, wycieczki i szkolenia. Zwrócono również uwagę na konieczność polepszenia jakości kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym, a także wydłużenia godzin pracy świetlic szkolnych.

Większość poruszanych wyżej zagadnień znalazła odbicie w odpowiedziach na ostatnie pytanie, czy raczej prośbę, o wymienienie najważniejszych propozycji działań – zarówno inwestycyjnych, jak i społecznych, które powinny zostać zrealizowane do 2020 roku. Zaproponowano przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, drogowej, kanalizacyjnej i gazowej (rozpoczęcie gazyfikacji Gminy), a także remont i rozbudowa obiektów użyteczności publicznej (bibliotek, świetlic, remiz strażackich), pozyskanie inwestora i rozwój współpracy pomiędzy samorządem a organizacjami samorządowymi.

IV ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Walory krajobrazowe i przyrodnicze stanowiące bazę dla rozwoju usług rekreacyjno-wypoczynkowych. ✓ Występowanie obszarów objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 (Dolina Osy) oraz licznych pomników przyrody. ✓ Występowanie wysokich klas bonitacyjnych gleb (ponad 51% powierzchni gminy to grunty klasy III). ✓ Mało zanieczyszczone środowisko i brak przemysłu negatywnie oddziałującego na środowisko. ✓ Rozwinięta sieć wodociągowa zapewniająca dostęp do wody ponad 90% mieszkańców. ✓ Korzystny układ drogowy równomiernie pokrywający obszar gminy. ✓ Dobra dostępność do podstawowych usług i placówek handlowych na terenie gminy. ✓ Duży potencjał kapitału społecznego (prawie 65% stanowią osoby w wieku produkcyjnym).	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Słaba jakość istniejących dróg gminnych i powiatowych. ✓ Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. ✓ Niewystarczająca liczba miejsc pracy. ✓ Ograniczona dostępność infrastruktury kanalizacyjnej i brak sieci gazowej. ✓ Zły stan techniczny obiektów zabytkowych i ograniczony do nich dostęp. ✓ Niewystarczająca infrastruktura turystyczna i rekreacyjno-wypoczynkowa. ✓ Słabo rozwinięta sieć ścieżek pieszo-rowerowych. ✓ Niewystarczający system powiązań komunikacyjnych w transporcie zbiorowym, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych (przede wszystkim z Grudziądzem). ✓ Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – pokrycie obszarami posiadającymi miejscowe plany sięga 0,15% powierzchni gminy. ✓ Brak wyspecjalizowanych sektorów rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zwiększona dostępność środków zewnętrznych, w tym unijnych, służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych. ✓ Rozwój osadnictwa związanego z tendencją mieszkania poza miastem (budownictwo mieszkaniowe i letniskowe). ✓ Rozwój mody na aktywne spędzanie wolnego czasu, w tym turystyki krajoznawczej. ✓ Pozytywne oddziaływanie Grudziądza. ✓ Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych Grudziądza w ramach wdrażania Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. ✓ Budowa południowej obwodnicy Grudziądza (docelowo droga ekspresowa S 16), biegnącej częściowo przez północno-zachodnią część Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niska atrakcyjność inwestycyjna województwa kujawsko – pomorskiego. ✓ Brak odpowiedniego zabezpieczenia finansowego z Budżetu Państwa na realizację ustawowych zadań samorządu. ✓ Niekorzystny wizerunek regionu.

V WIZJA ROZWOJU GMINY

Wizja rozwoju Gminy Gruta sformułowana została następująco:

Gmina Gruta oferująca wysoką jakość życia poprzez zapewnienie korzystnych warunków zamieszkania, spędzania wolnego czasu, rozwoju przedsiębiorczości i wysokiego poziomu infrastruktury technicznej

Wypracowana wizja obrazuje stan docelowy, który jest możliwy do osiągnięcia w przyjętym okresie wdrażania Strategii przy wykorzystaniu potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Równocześnie jest wyrazem dążeń zarówno władz samorządowych, jak i wszystkich uczestników procesu budowy strategii.

Wysoka jakość życia jest podstawową potrzebą społeczności lokalnej. Składa się na nią wiele elementów, zarówno o charakterze miękkim, jak i twardym, których suma zapewnia korzystne warunki życia, pracy i spędzania wolnego czasu.

VI CEL GŁÓWNY, CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Cel główny

Cel główny skorelowany jest z Wizją i wyznacza długotrwały kierunek rozwoju Gminy dla urzeczywistnienia jej Wizji.

Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Gruta na lata 2014 – 2020 określono w następujący sposób:

Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego i rekreacyjnego Gminy Gruta oraz zapewnienie doskonałych warunków zamieszkania

---

Poniżej zaprezentowano schemat celów Strategii Rozwoju Gminy Gruta:

2. Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne to zamierzenia perspektywiczne zaplanowane do realizacji i możliwe do osiągnięcia w świetle zidentyfikowanych na etapie diagnozy uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych.

Osiągnięcie zakładanych celów strategicznych uzależnione jest od zrealizowaniem celów operacyjnych związanych z poszczególnymi obszarami tematycznymi. Cele operacyjne służą skonkretyzowaniu celów strategicznych i dotyczą bieżącej, operacyjnej działalności samorządu.

I. Zrównoważony rozwój lokalnej infrastruktury technicznej

Wysoki standard infrastruktury technicznej jest jednym z podstawowych czynników gwarantujących wysoką jakość życia. Bez należytego skomunikowania Gminy z otoczeniem zewnętrznym i zapewnienia powszechnego dostępu do sieci komunalnych i mediów nie ma możliwości stworzenia optymalnych warunków również dla rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości.

Jednym z najważniejszych zdiagnozowanych problemów w tym obszarze jest kwestia złego stanu infrastruktury drogowej powiązana z koniecznością rozbudowy sieci ścieżek pieszo-rowerowych i poprawy powiązań komunikacyjnych, przede wszystkim z Grudziądzem. W kontekście infrastruktury wodno-kanalizacyjnej zwraca uwagę konieczność działania dwutorowego, tj. w przypadku sieci wodociągowej priorytetem jest modernizacja, zaś sieć kanalizacyjna wymaga przede wszystkim rozbudowy. Ważnym czynnikiem rozwojowym jest również infrastruktura teleinformatyczna gwarantująca na całym obszarze Gminy pełny zasięg telefonii komórkowej i dostępności do internetu, docelowo szerokopasmowego. W obszarze infrastruktury technicznej wskazuje się również na konieczność rozpoczęcia procesu gazyfikacji, jako ważnego czynnika podnoszącego atrakcyjność Gminy.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych, dla których określono również główne kierunki działań:

I.1. Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej

- poprawa stanu technicznego i standardu dróg gminnych;
- budowa ścieżek pieszo-rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych;
- rozbudowa oświetlenia ulicznego;
- budowa gminnego centrum przesiadkowego (typu park & ride);

I.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

- modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej;
- modernizacja stacji uzdatniania wody;
- modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej;
- modernizacja oczyszczalni ścieków;

I.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury teleinformatycznej

- wspieranie działań służących zwiększeniu zasięgu telefonii komórkowej;
- wspieranie działań służących zwiększeniu zasięgu dostępności internetu;
- uruchomienie otwartych punktów dostępowych, umożliwiających połączenie z internetem (tzw. hot-spot);

I.4. Podjęcie działań na rzecz gazyfikacji Gminy

- opracowanie programu gazyfikacji Gminy;

II. Tworzenie warunków rozwoju gospodarczego Gminy

Rozwój lokalnej gospodarki, będącej podstawą procesów rozwojowych we wszystkich obszarach funkcjonowania Gminy, przekłada się na tworzenie nowych miejsc pracy i zapewnienie dostępności dóbr i usług, co w istotny sposób wpływa na jakość życia mieszkańców Gminy Gruta.

Warunków dla rozwoju gospodarczego Gminy upatruje się nie tylko w dobrze przygotowanych, uzbrojonych terenach inwestycyjnych i skutecznej promocji gospodarczej, ale również w spieraniu działających na obszarze Gminy mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w przyciąganiu nowych mieszkańców i rozwoju nowoczesnego rolnictwa.

Problem niedostatecznej ilości inwestycji generujących nowe miejsca pracy na obszarze Gminy i w najbliższym jej sąsiedztwie był jednym z najważniejszych wskazań na etapie diagnozy strategicznej. Konieczność zwiększenia konkurencyjności inwestycyjnej Gminy wymaga przygotowania uzbrojonych terenów inwestycyjnych w powiązaniu z infrastrukturą komunikacyjną (drogową i kolejową) i skuteczną promocją oferty gospodarczej.

Ważnym czynnikiem rozwoju gospodarczego jest aktywność mieszkańców, zarówno obecnych jak i przyszłych, którym Gmina będzie mogła zaoferować warunki indywidualnego rozwoju poprzez m.in. uruchomienie gminnego inkubatora przedsiębiorczości, system zachęt podatkowych czy sprawną obsługę przedsiębiorców w Urzędzie Gminy.

W obszarze rozwoju gospodarczego Gminy wyróżniono również rolnictwo, będące bardzo ważnym elementem lokalnej gospodarki. Gmina Gruta jest gminą typowo rolniczą dlatego rozwój tego sektora powinien zostać skierowany w kierunku nowoczesnej produkcji rolnej, poprzez wsparcie dla przetwórstwa produktów rolno-spożywczych, promocję gospodarstw ekologicznych czy przygotowanie możliwości zbytu towarów rolnych.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych, dla których określono również główne kierunki działań:

II.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy.

- uzbrojenie terenów pod inwestycje;
- opracowanie i wdrożenie programu promocji gospodarczej;

II.2. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy.

- uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe;
- opracowanie i wdrożenie programu promocji terenów pod budownictwo mieszkaniowe;

II.3. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.

- opracowanie systemu zachęt podatkowych dla przedsiębiorców;
- uruchomienia inkubatora przedsiębiorczości w Gminie;
- utworzenie punktu obsługi przedsiębiorcy w ramach Urzędu Gminy;
- promocja postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży;

II.4. Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa.

- wspieranie i promowanie gospodarstw ekologicznych;
- wsparcie dla przetwórstwa żywności;
- budowa gminnego targowiska produktów rolnych i ekologicznych;

III. Podejmowanie działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców

Poczucie wspólnoty i współodpowiedzialności za rozwój Gminy stanowi podstawę budowy społeczeństwa obywatelskiego świadczącego o sile kapitału ludzkiego, będącego podstawowym wyznacznikiem wysokiej jakości życia mieszkańców.

Ocena aktywności, stopnia zaangażowania i obszarów współpracy mieszkańców wykazała konieczność podjęcia działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej, również poprzez

modernizację infrastruktury społecznej. Z jednej strony obserwuje się chęć mieszkańców do brania odpowiedzialności za sprawy lokalne, szczególnie te najbliższe miejscu zamieszkania, z drugiej zaś sygnalizowana jest mocna potrzeba wspierania przez Gminę inicjatyw społecznych poprzez działania edukacyjne, animacyjne i udostępnienie infrastruktury społecznej.

Dużą rolę w aktywizacji społecznej przypisano działaniom adresowanym do młodzieży oraz do osób starszych i niepełnosprawnych. W tym zakresie wskazano konieczność poszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych, popularyzację aktywności fizycznej, szkolenia w zakresie obsługi komputera, szczególnie pod kątem korzystania z internetu, a także rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Bazą dla wszystkich działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców będzie zmodernizowana, rozbudowana i wyposażona infrastruktura społeczna i wychowawczo-edukacyjna.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych, dla których określono również główne kierunki działań:

III.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej.

- rozbudowa i wyposażenie obiektów infrastruktury kulturalnej;
- kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej;
- rozwój infrastruktury przedszkolnej;
- tworzenie żłobków na terenie gminy stosownie do bieżących potrzeb;
- budowa w poszczególnych miejscowościach ogólnodostępnych otwartych stref aktywności fizycznej;

III.2. Rozwój pozalekcyjnej oferty wychowawczo – edukacyjnej.

- wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt dydaktyczny;
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkołach;
- organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki;

III.3. Promocja działań na rzecz integracji społecznej.

- organizowanie imprez sprzyjających popularyzacji aktywności fizycznej osób z różnych grup wiekowych;
- wspieranie działalności organizacji społecznych poprzez wsparcie finansowe i niefinansowe;

- rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania;

III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

- organizacja szkoleń, szczególnie dla osób starszych, w zakresie obsługi komputera i korzystania z internetu;
- wyposażenie wybranych obiektów infrastruktury społecznej w ogólnodostępny sprzęt komputerowy podłączony do internetu

IV. Rekreacyjne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego Gminy

Duży potencjał rekreacyjno-turystyczny i atrakcyjność środowiskowa Gminy w zestawieniu z niską skutecznością wykorzystania tego naturalnego potencjału spowodowało konieczność wyodrębnienia tego obszaru aktywności Gminy w odrębnym celu strategicznym.

Waga tego zagadnienia, istotna zarówno dla rozwoju gospodarczego Gminy i jako jeden z elementów składowych wysokiej jakości życia, oceniana była na etapie analizy strategicznej zawsze wysoko. Wskazywano na szanse związane z rozwojem usług okołoturystycznych, promocją gospodarstw agroturystycznych i wykreowaniem nowego wizerunku Gminy, jako miejsca aktywnej rekreacji i cel profilowanej turystyki.

Rozwój tej dziedziny nastąpi w oparciu o rozbudowaną i atrakcyjną infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną, szczególnie wokół jezior i obszarów cennych środowiskowo oraz zrewitalizowane obiekty zabytkowe i historyczne wsparte szeroką kampanią promocyjną.

Dopełnieniem wymienionych działań będzie wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć proekologicznych z obszaru odnawialnych źródeł energii i zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców.

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych, dla których określono również główne kierunki działań:

IV.1. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej.

- rozbudowa i budowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej wokół jezior;
- budowa infrastruktury turystycznej na obszarze Doliny Osy;
- wytyczenie i oznakowanie tematycznych ścieżek rekreacyjno-turystycznych (np. rowerowych, konnych, historycznych, rekreacyjnych);

- rewitalizacja zespołów parkowo-pałacowych na terenie Gminy;

IV.2. Zachowanie i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego.

- odbudowa, przebudowa, konserwacja i remont obiektów zabytkowych;
- organizacja wydarzeń wykorzystujących dziedzictwo historyczne Gminy;
- opracowanie systemu promocji gminnego dziedzictwa historyczno-kulturowego;
- utworzenie lokalnych izb tradycji;

IV.3. Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć proekologicznych.

- wspieranie przedsięwzięć z obszaru odnawialnych źródeł energii;
- działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców;

VII WPŁYW CELÓW OPERACYJNYCH NA CELE STRATEGICZNE

Osiągnięcie zakładanych celów strategicznych uwarunkowane jest realizacją poszczególnych celów operacyjnych. Każdy z celów strategicznych ma przypisane wiodące cele operacyjne oraz – jak widać w poniższym ujęciu – cele operacyjne o charakterze wspomagającym. W większości przypadków realizacja każdego z celów operacyjnych przyczynia się w różnym stopniu do osiągania co najmniej dwóch, a w niektórych przypadkach nawet trzech celów strategicznych.

Najszerze oddziaływanie na realizację celów strategicznych mają cele operacyjne I.1. / I.2. / II.2 / II.3 / IV.1. Dlatego też szczególną uwagę należy zwrócić na realizację przedsięwzięć wpisujących się w kierunki działań określone dla powyższych celów.

Tabela 1 *Wpływ celów operacyjnych na cele strategiczne*

Cele operacyjne	Cele strategiczne			
	I Zrównoważony rozwój lokalnej infrastruktury technicznej	II Tworzenie warunków rozwoju gospodarczego Gminy	III Podejmowanie działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców	IV Rekreacyjne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego Gminy
I.1. Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	***	**	*	-
I.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej	***	**	-	-
I.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury teleinformatycznej	***	**	*	-
I.4. Podjęcie działań na rzecz gazyfikacji Gminy	***	**	-	-
II.1. Zwiększenie atrakcyjności	**	***	-	-

inwestycyjnej Gminy				
II.2. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy	**	***	*	-
II.3. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	-	***	**	*
II.4. Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa	**	***	-	-
III.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej	*	-	***	-
III.2. Rozwój pozalekcyjnej oferty wychowawczo – edukacyjnej	-	-	***	*
III.3. Promocja działań na rzecz integracji społecznej	-	-	***	**
III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	-	*	***	-
IV.1. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej	*	**	-	***
IV.2. Zachowanie i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego	-	-	**	***
IV.3. Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć proekologicznych	**	-	-	***

*** duży, ** średni, * mały, - brak

VIII SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Tabela 2 Spójność z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Gminy Gruta na lata 2014 – 2020	Strategia rozwoju województwa kujawsko- pomorskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kraju 2020
I. Zrównoważony rozwój lokalnej infrastruktury technicznej	<i>Priorytet</i> Modernizacja przestrzeni wsi i miast	<i>Obszar strategiczny III</i> Spójność społeczna i terytorialna
I.1. Rozwój infrastruktury drogowej i komunikacyjnej	<i>Cel strategiczny</i> Dostępność i spójność	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
I.2. Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	<i>Cel strategiczny</i> Sprawne zarządzanie	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
I.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury teleinformatycznej	<i>Cel strategiczny</i> Innowacyjność	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
I.4. Podjęcie działań na rzecz gazyfikacji Gminy	<i>Cel strategiczny</i> Sprawne zarządzanie	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
II. Tworzenie warunków rozwoju gospodarczego	<i>Priorytet</i> Konkurencyjna gospodarka	<i>Obszar strategiczny III</i> Spójność społeczna i

Gminy		terytorialna
II.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy	<i>Cel strategiczny</i> Gospodarka i miejsca pracy	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
II.2. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy	<i>Cel strategiczny</i> Sprawne zarządzanie	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
II.3. Wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości	<i>Cel strategiczny</i> Gospodarka i miejsca pracy	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
II.4. Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa	<i>Cel strategiczny</i> Nowoczesny sektor rolno-spożywczy	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
III. Podejmowanie działań na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców	<i>Priorytet</i> Nowoczesne społeczeństwo	<i>Obszar strategiczny III</i> Spójność społeczna i terytorialna
III.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej.	<i>Cel strategiczny</i> Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
III.2. Rozwój pozalekcyjnej	<i>Cel strategiczny</i> Aktywne	Cel III.3. Tworzenie

oferty wychowawczo – edukacyjnej.	społeczeństwo i sprawne usługi	warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
III.3. Promocja działań na rzecz integracji społecznej.	<i>Cel strategiczny</i> Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
III.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	<i>Cel strategiczny</i> Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
IV. Rekreacyjne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego Gminy	<i>Priorytet</i> Modernizacja przestrzeni wsi i miast	<i>Obszar strategiczny III</i> Spójność społeczna i terytorialna
IV.1. Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno – turystycznej	<i>Cel strategiczny</i> Gospodarka i miejsca pracy	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
IV.2. Zachowanie i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego	<i>Cel strategiczny</i> Tożsamość i dziedzictwo	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
IV.3. Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć	<i>Cel strategiczny</i> Gospodarka i miejsca pracy	Cel III.3. Tworzenie warunków dla rozwoju

proekologicznych		ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacnianie potencjału obszarów wiejskich
------------------	--	--

IX MONITORING STRATEGII

Definicja monitoringu strategii, która będzie stosowana na potrzeby Strategii Rozwoju Gminy Gruta na lata 2014 – 2020 to działania polegające na zbieraniu i przetwarzaniu na potrzeby zarządzania strategicznego informacji w zakresie rzeczowego, finansowego i czasowego wykonania projektów.

Monitoring w zakresie rzeczowym prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki przypisane do celu głównego i celów strategicznych przedstawione w tabelach poniżej. W zakresie finansowym i czasowym monitoring bada, czy zaplanowane wskaźniki zostały osiągnięte w zakładanym czasie i czy nie przekroczone zostały na dane działania środki finansowe.

Monitoring strategii odbywać będzie się w cyklu rocznym, z uwzględnieniem danych na koniec roku kalendarzowego, w następujących etapach:

1. Zebranie i opracowanie informacji na temat realizowanych działań i projektów.
2. Przygotowanie zestawień statystycznych określających wartość wskaźników celów.
3. Przygotowanie i zatwierdzenie Sprawozdania z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gruta.
4. Przyjęcie Sprawozdania z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gruta przez Radę Gminy.

Proponuje się miesiąc kwiecień, jako termin przyjęcia Sprawozdania przez Radę Gminy. Wdrożenie szczegółowego systemu monitoringu, określającego odpowiedzialność poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych za pozyskanie, analizę i zestawienie danych oraz terminy realizacji poszczególnych etapów, pozostawia się do wprowadzenia osobnym zarządzeniem Wójta Gminy Gruta.

Tabela 3 wskaźniki Celu strategicznego I

Wskaźnik	Jednostka miary
1. Długość dróg zbudowanych i zmodernizowanych	km
2. Długość ścieżek pieszo-rowerowych zbudowanych i zmodernizowanych	km
3. Długość sieci wodociągowej / kanalizacyjnej / gazowej	km
4. Odsetek mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej / kanalizacyjnej / gazowej	%
5. Liczba nadajników sieci komórkowej i otwartych punktów dostępowych, umożliwiających połączenie z internetem	szt.

Tabela 4 wskaźniki Celu strategicznego II

Wskaźnik	Jednostka miary
1. Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	ha
2. Powierzchnia uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe	ha
3. Zmiana liczby ludności	%
4. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanej do rejestru REGON	szt.
5. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	osoby
6. Dochody budżetu Gminy z tytułu udziału w podatku od osób prawnych	zł

Tabela 5 wskaźniki Celu strategicznego III

Wskaźnik	Jednostka miary
1. Liczba nowych / zmodernizowanych / doposażonych obiektów infrastruktury społecznej, w tym ogólnodostępnych stref aktywności fizycznej	szt.
2. Liczba osób, w tym dzieci i młodzieży, korzystających z kursów, szkoleń i innych zajęć organizowanych przez instytucje z terenu Gminy	osoby
3. Ilość organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy	szt.
4. Ilość zorganizowanych wydarzeń o charakterze integracyjnym	szt.

Tabela 6 wskaźniki Celu strategicznego IV

Wskaźnik	Jednostka miary
1. Liczba nowych / zmodernizowanych / doposażonych obiektów infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej	szt.
2. Liczba zrewitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego	szt.
3. Liczba przedsięwzięć z obszaru odnawialnych źródeł energii	szt.